

46

(413)

HUQUQ

YURIDIK GAZETA

Noyabr

D.	7	14	21	28	
S.	1	8	15	22	29
Ch.	2	9	16✓	23	30
P.	3	10	17	24	
J.	4	11	18	25	
Sh.	5	12	19	26	
Y.	6	13	20	27	

2005

Gazeta 1997-yil 27-avgustdan chiqqa boshlagan.

WWW.HUQUQ.UZ. E-mail: Info@huquq.uz

18-ноябр — Ўзбекистон байроғи қабул қилинган кун

IFTIXOR

МИЛЛИЙ ИФТИХОР МАНБАИ

БМТнинг осмонўпар биноси олдига ер юзидagi барча мамлакатларнинг давлат байроқлари саф тортиб турибди. Улар лотин алифбоси тартиби билан ўрнатилган. Тақдирнинг адолатини қарангки, шу алифбо бўйича Ўзбекистон байроғига энг кўзга кўринадиган марказий ўринлардан бири насиб этган.

Бу — тасодиф эмас. Ўзбекистон Осиёдаги буюк қитъанинг марказида жойлашган, одамзод дунёга келиб яратган энг буюк ва қадимий маданиятнинг бешигини тебратган.

Истиқлолнинг дастлабки йилида юртбошимиз раҳнамолигида яратилган миллий байроғимиз салобати ва жозибаси билан қалббегичда илқ туйғулар уйғотади. Чунки унинг мазмунга бой, ёрқин рамзларида шонли ўтмишимиз ҳам, истиқлол нурига йўғрилган бугунги кунимиз ҳам, порлоқ келажакка бўлган ишончимиз ҳам акс этиб турибди.

Бундан 14 йил аввал парламент аъзолари сафида янги байроғимизнинг илк лойиҳасини тайёрлаган кунларимиз доим кўз олдимда туради.

Лойиҳа мукамал бўлиши учун биз миллий байроқ яратиш борасидаги жаҳон тажрибасини ўрганиб чиқдик. Айни вақтда, тарих китобла-

рини varaқлаб, ватанимиз тупроғида минг йиллар давомида ҳукмрон бўлган энг қудратли давлатларнинг байроқлари тасвирини ҳам қидириб топдик.

Тарихий байроқлар орасида истиқлолимиз руҳига энг яқини Амир Темур давлатининг гўзал мовий рангдаги байроғи эди.

Миллий аъналаримизга мос тушган мовий ранг мусaffо осмон, ердаги ҳаёт манбаи бўлган зил сув, айни вақтда тинчлик ва барқарорлик рамзи ҳисобланади.

Президентимиз Ислам Каримов улғу аждодларимиз байроқларидаги рамзий маъноларни бугунги давр талаблари нуктаи назаридан ривожлантириб, ўзи чизган уч хил рангдаги байроқ лойиҳасини тавсия этди. Мовий, оқ ва яшил ранглардан таркиб топган шу лойиҳани бўлажак байроғимиз учун асос қилиб олдик.

Мовий рангга мос тушган оқ ранг кўм-кўк осмонимиз остида порлаб турган кўёшли кунни, халқимизнинг оққунчилигини ва ёруғ келажакка бўлган ишончимизни ифода этади. Яшил ранг яшнаб турган табиат рамзи. Байроғимиз шу табиатни асраб-авайлашга даъват этади. Айни вақтда, яшил ранг исломий эътиқодларимизга мос тушади, ҳалоллик ва пок-

ликка ундайди.

Уч рангнинг оралиғидаги қизил чизиклар қон томирларида оқиб турган ҳаёт ва куч-қудрат рамзи ҳисобланади.

Байроғимиздаги рамзларни чуқур тушуниб, теран идрок этган ҳар бир киши қалбда олижаноб туйғулар уйғонганини ҳис этиши мумкин. Масалан, байроқнинг юқори қисмидаги ҳилот тасвири бизни муқаддас эътиқод ва покиза иймонга чорлайди. Ҳилот рўпарасидаги 12 юлдуз — осмоннинг 12 буржида турган ҳамал, савр, жавзо, мезон каби собита юлдузлар рамзидир. Мунажжимлар собита деб улуғлаган бу юлдузларни осмоннинг бутун айланасига илоҳий қудрат шунчалик тенг ва аниқ масофада жойлаштиргани, кўёш уларнинг орасидаги масофани ҳар йили сонининг юздан бирича ҳам фарқ қилмайдиган аниқлик билан босиб ўтади. Ҳамма астрономик соатлар қанчалик тўғри юраётганини кўёш билан ана шу юлдузлар орасидаги масофага қараб билиш мумкин. Бизнинг аждодларимиз бундан уч минг йиллар аввал Наврўз тақвимиини ҳам осмоннинг 12 буржида собит турган ана шу юлдузларга қараб тузганлар. (Давоми 4-бетда).

RESPUBLIKA BOSH PROKURATURASIDA

ЯНГИ ИМКОНияТЛАРНИ ИШГА СОЛИШ ЗАРУР

Кеча Республика Бош прокуратурасида Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги вояга етмаганлар ишлари бўйича комиссиянинг йиғилиши бўлиб ўтди. Уни Республика Бош прокурори, мазкур комиссия раиси Рашидхон Қодиров бошқаришди.

Йиғилишда Тошкент шаҳри ва Самарқанд вилоятида жисмоний ривожланишида нуқсонли бўлган ҳамда ижтимоий ва ҳуқуқий жиҳатдан хатарли гуруҳларга кирадиган болаларни аниқлаш, уларнинг ижтимоий ҳимояси ва бандлигини таъминлаш, таълим-тарбия бериш, соғлигини муҳофаза қилиш ҳамда қизларни оилавий ҳаётга тайёрлаш аҳоли муҳофазат қилинди.

Республика ҳукумати, «Sen yolg'iz emassan» болалар жамғармаси ва ҳомийлар томонидан ажратилган маблағлар ҳисобига мамлакатдаги 28 та меҳрибонлик уйлари, 85 та ихтисослаштирилган махсус мактаб-интернатлар таъмирланиб, замонавий ўқув қуроллари ва тиббий асбоб-ускуналар билан жиҳозланган.

(Давоми 2-бетда).

ХАВАР

ДАВРА СУҲБАТИ

Олий Мажлис Қонунчилик палатасида «Дастлабки тергов ва суд жараёнида фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликлари ҳимоясини таъминлаш масалалари» мавзусида давра суҳбати бўлиб ўтди.

Унда Қонунчилик ва суд-ҳуқуқ масалалари қўмитаси аъзолари, Республика Бош прокуратурасининг қонунчиликни мустаҳкамлаш муаммолари ва прокурор тергов ходимлари малакасини ошириш маркази директори Э.Абзалов ва бошқалар ҳуқуқ-тартибот органлари, хусусан, прокуратура ходимларининг олдига турган вазифалар ҳақида ўз фикр-мулоҳазаларини билдиришди.

Қонунчилик ва суд-ҳуқуқ масалалари қўмитаси раисининг ўринбосари С.Жаббо-

ров давра суҳбатини очар экан, мамлакатимизда олиб борилаётган суд-ҳуқуқ соҳасидаги ислохотлар ҳақида тўхталиб ўтди.

Анжуманда сўзга чиққан Қонунчилик палатаси депутатлари А.Тўташев, А.Раҳимов, Бош прокуратуранинг Қонунчиликни мустаҳкамлаш муаммолари ва прокурор тергов ходимлари малакасини ошириш маркази директори Э.Абзалов ва бошқалар ҳуқуқ-тартибот органлари, хусусан, прокуратура ходимларининг олдига турган вазифалар ҳақида ўз фикр-мулоҳазаларини билдиришди.

Ўз муҳбиримиз

НУҚМ

Ўзбекистон Республикаси Олий судида 2005 йилнинг 12-13 май кунлари Андижон шаҳрида террорчилик ҳаракатлари ва бошқа ўта оғир жиноятларни содир этганида айбланган 15 нафар шахсга нисбатан қўзғатилган жиноят ишининг бир қисmini ва дастлабки тергов якуналарини кўриб чиқиш бўйича суд жараёни низолига етди.

Мазкур жиноят иши Ўзбекистон Республикаси Олий суди раисининг ўринбосари Бахтиёр Жамолов раислигида ҳамда Ўзбекистон Республикаси Олий суди судьялари Воҳид Назаров ва Йўлчибой Турсунбоевдан иборат Ўзбекистон Республикаси Олий судининг жиноят ишлари бўйича судлов ҳайъати томонидан кўриб чиқилди.

14 ноябрда Ўзбекистон Республикаси Олий судида Ўзбекистон Республикаси Жиноят кодексининг 97-моддаси (жиноятни оғирлаштирувчи ҳолатларда қасддан одам ўлдириш), 155-моддаси (террорчилик), 159-мод-

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ СУДИДА

даси (Ўзбекистон Республикаси конституциявий тузумига таъовуз), 242-моддаси (жиноий гуруҳ ташкил этиш), 244-моддаси (оммавий тартибсизликлар), 244-1-моддаси (жамоат ҳафсизлиги ва жамоат тартибига ҳафв туғдирувчи материалларни тайёрлаш ёки тарқатиш), 244-2-моддаси (диний экстремистик, ақидапарастлик ёки бошқа тақиқланган ташкилотларни тузиш, раҳбарлик қилиш, иштирок этиш), 247-моддаси (ўқотар қуроллар, ўқ-дорилар, портловчи моддалар ёки мосламаларни ноқонуний йўл билан эгаллаш), 132-моддаси (тарихий ёки маданий ёдгорликларни йўқ қилиш, вайрон этиш, уларга шикаст етказиш) ва бошқа моддаларида кўзда тутилган жиноятларни содир

этишда айбланган Мўйдин Собиров, Фарҳод Ҳамидов, Аваз Турғунов, Таваккалбек Ҳожиёв, Алишер Ҳакимов, Фулом Нодиров, Азизбек Юсупов, Абдулбоси Иброҳимов, Мухаммадшокир Ортиқов, Илҳом Ҳожиёв, Валижон Эргашев, Лочинбек Имомқулов, Жаҳонгир Бурҳонов, Ҳусан Туропов ва Абдулҳафиз Ҳожиёвга нисбатан суд ҳукми эълон қилинди.

Суд жиноят иши материалларини ҳар томонлама ва тўлиқ ўрганиб, судланувчиларни юқорида кўзда тутилган жиноятларни содир этишда айбдор деб топди. 2005 йилнинг 12-13 май кунлари Андижон шаҳрида террорчилик ҳаракатлари ва бошқа оғир жиноятларни содир этишда айбланган судланувчиларга нисба-

тан жазо чораларини белгилашда суд Ўзбекистон Республикаси Конституцияси ва жиноят қонунчилигида белгиланган инсонпарварлик ва адолат тамойилларига асосланди.

Хусусан, судланувчиларнинг содир этган жиноятлари учун чин қўнгилдан пушаймон эканлиги ва жиноий қилмишларни фош қилишда фаол ёрдам берганликлари эътиборга олинди.

Ўзбекистон Республикаси Олий судининг жиноят ишлари бўйича судлов ҳайъати 15 нафар судланувчини Ўзбекистон Республикаси Жиноят кодексининг тегишли моддалари бўйича айбдор деб топди ва М.Собировни — 20 йил, Ф.Ҳамидовни — 20 йил, А.Ҳакимовни — 20 йил, А.Юсуповни —

14 йил, Ҳ.Туроповни — 16 йил, А.Ҳожиёвни — 20 йил, А.Иброҳимовни — 17 йил, А.Турғуновни — 16 йил, М.Ортиқовни — 17 йил, Л.Имомқуловни — 14 йил, Ж.Бурҳоновни — 14 йил, В.Эргашевни — 14 йил, Ф.Нодировни — 18 йил, Т.Ҳожиёвни — 17 йил ва И.Ҳожиёвни — 20 йил муддатда озодликдан маҳрум этиш тўғрисида ҳукм чиқарди.

Суд томонидан юқорида кўзда тутилган жиноятлар тўғрисида етказилган моддий зарарни қоплаш тартиби белгиланди.

Шунингдек, мазкур жиноят иши бўйича судга раислик қилувчи томондан судланувчиларга ва бошқа томонларга ҳукм устидаги жиноят қилиш тартиби ва муддати тушунтирилди.

Ушбу оқиб, суд жараёнини юздан зиёд чет эл ва мамлакатимиз оммавий ахборот воситалари, шунингдек, дипломатик миссиялар ва халқаро ташкилотлар вакиллари кузатиб борди.

(ЎЗА)

ЯНГИ ИМКОНИЯТЛАРНИ ИШГА СОЛИШ ЗАРУР

(Давоми. Боши 1-бетда).

Махсус таълим мазмунига янги-ча ёндошиш, янги инновация технологияларини қўллаш, жаҳон таърибасини миллий таълим тизимига мослаштирилган ҳолда жорий қилиш мақсадида «Имконияти чекланган болалар ва ўсмирлар учун инклюзив таълим тўғрисида»ги муваққат Низом қабул қилинди.

Ногирон болаларни протез-ортопедия махсуслотлари ва ногиронлик аравачаси билан таъминлаш 50 фоизга ошган.

Тошкент шаҳар ҳокимлиги ҳузуридаги вояга етмаганлар ишлари бўйича комиссия буйўналишида олиб борилаётган ишларнинг самарадорлигини ошириш учун 500 дан ортиқ

ўқув қўлланмаларни жойларга етказиб берган. Шайхонтоҳур туманида замонавий усулда қурилган «Болалар ижодиёти уйи» фойдаланишга топширилган. 2-болалар мурувват уйида ҳимойларнинг маблаг ивазига замонавий сузиш ҳавзаси ва ошхона қурилган.

Жойларда ҳудудий комиссиялар томонидан «Sen yolg'iz emassan» Республика болалар жамғармаси билан ҳамкорликда ногирон болаларга ногиронлик аравачалари ва ота-онаси қарамоғидан мақрум бўлган болаларга кийим-бошлар мунтазам бериб боришмоқда.

Шунингдек, муҳокама қилинган масалалар бўйича жойларда қатор камчиликларнинг мавжудлиги айтиб

ўтилди.

Жумладан, Республикада ногиронлар реабилитациясининг тиббий, касбий, ижтимоий ва руҳий жиҳатларида қаратилган тадбирларни амалга ошириш, уларнинг изчиллиги ва узлуksизлигини таъминлашга жавобгар бўлган айрим идора ва муассасаларнинг фаолиятини мувофиқлаштириш талаб даражасида эмас. Шахсий реабилитация дастурлари бажарилиши самарадорлигини баҳоловчи тизим етарли ишлаб чиқилмаган.

Ийгилишда мазкур соҳада йўл қўйилаётган камчиликларни бартараф этиш, фойдаланилмаётган имкониятларни ишга солиш юзасидан зарур чоралар белгилаб олинди.

TADBIR

Мана олти ойдики, Андижонда содир этилган хунрезликлар нафакат ўзбек халқи, балки бутун дунё ахлининг ҳам эътиборидадир. Бир гуруҳ террорчилик томонидан амалга оширилган қўрқотувчилик ҳаракатлари ҳақида дунё оммавий ахборот воситаларида кўп гапирилди. Бу воқеалар турлича таҳлил қилинди. Бирок жиноят юзасидан олиб боришга тергов ва суд жараёни ҳақиқатни очиб берди. Айбдорлар аниқланди.

Динни ниқоб қилиб олиб бир қатор жиноятлари содир қилганларнинг аксарияти ёшлар эканлиги бизни янада ҳавотирга солади. Ёш йигитларнинг ўз урғиларини ҳазон қилиб, халқ нафратига учрашига сабаб нима? Асосий сабаблардан бири айрим ёшларнинг эътиборсиз қолишларидир. Лекин бир нарсани аниқ: ёшлар ўртасида тарғибот ишларини кучайтириш давр талабидир.

Шаҳноза ЖАҲОНГИРОВА, Ўзбекистон Давлат консерваторияси талабаси:

— Мен Светлана Ортиқованинг гапларидан қаттиқ таъсирландим. Ҳақиқатан ҳам ҳар бир инсон дунёга бир мартаба келади ва унга битта, ягона ватан берилади. Бирок шу каби олий неъматларнинг қадрига етмаган баъзи кимсалар нафакат ўзларининг, балки бошқаларнинг ҳам бошига қора қулларни солишга интили-

Ёшлар билан мулоқот

Айни шу нарсани яхши тушунган прокуратура ходимлари 10-11 ноябр кунлари пойтахтимиздаги бир қатор олий ўқув орталарига таширф бурюлди. Вилоят прокурорларининг қўнунчилик тарғиботи бўйича катта ёрдамчилардан ташкил топган гуруҳ Республика Бош прокуратураси ташаббусига биноан олий-гоҳларда «2005 йил 12-13 май кунлари Андижон шаҳрида содир этилган террорчилик ҳаракатларининг сабаблари ҳамда уларни келтириб чиқарган шарт-шароитлар» номи маъруза билан иштирок этишди.

Мазкур учрашуларда талабалар эътиборига ўшбу жиноят иши юзасидан суратга олинган ҳужжатли фильмлар, тергов жараёнида аниқланган баъзи маълумотлар ва суд мажлисидан олинган лавҳалар ҳавола қилинди. Тошкент давлат педагогика университети, Иқтисо-

диёт университети, Аграр университет ва Ўзбекистон Давлат консерваториясида бўлиб ўтган учрашулар талабалар ҳамда ўқитувчиларда катта қизиқиш уйғотди. Талабалар прокуратура ходимларига турли саволлар билан мурожаат қилишди.

Ақобир ТУРСУНОВ, Тошкент Давлат иқтисодий университети талабаси:

— Учрашув жуда яхши ўтди. Биз кўп маълумот олдик. Айниқса, ҳужжатли фильмни кўриб жуда таъсирландик. Ўша кунлари айниқса турли чет эл оммавий ахборот воситаларида Андижон воқеалари ҳақида ҳар хил гаплар айтилганди. Бундай ахборотлар ёшларни чағлиштириш ҳам мумкин. Лекин бугун прокурорлар бизга асил ҳақиқатни айтиб беришди. Бошқа мавзуларда ҳам шу каби учрашулар тез-тез ўтказиб турилса яхши бўларди.

шадди. Ҳосян пуч, ўз билими ва салоҳиятига ишонмаган инсонларгина кўлга қурол олиб ўзларини номойиш қилишга интилади.

Исматулла ЙЎЛДОШЕВ, Самарқанд вилоят прокурорининг катта ёрдамчиси:

— Ўшбу учрашуларнинг моҳияти ўта муҳим. Уларда вилоят прокурорлари ёрдамчиларининг иштирок этишига сабаб кейинчалик айни шу мавзуда вилоятлардаги ўқув даргоҳларида ҳам шу каби учрашулар ўтказилди. Прокурор ходимларининг ҳақ орасига кириб бориши, унинг муаммолари, ўй-фикрларига шерик бўлиши жуда ҳам муҳим. Ёшлар билан ҳам худди шундай. Келажак авлодга тўғри йўл кўрсатиш ва бу йўлда уларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш ҳаммамизнинг бурчимиздир.

Жаҳонгир МАХСУМОВ, «Нуқуқ» мухбири

TASHABBUS

Болага эътибор керак

Қарши махсус прокурори Шухрат ҚУВОНОВ билан суҳбат

— Шухрат ака, иштишимизча Қарши махсус прокуратураси вояга етмаганлар ҳимоя қилиш бўйича яхши бир ташаббус билан чиқибди. Шу тўғрисида?

— Ҳа. Хабарингиз бўлса керак, вояга етмаганларни ҳимоя қилиш бўйича юртимизда кўп ишлар қилинмоқда. Хусусан, Вазирилар Маҳкамаси ҳузуридаги вояга етмаганлар ишлари бўйича комиссия фаолияти ҳақида ижобий фикрлар билдириш мумкин. Бу комиссияга Республика Бош прокурори Рашидхон Қодировнинг раҳбарлик қилиши эса прокуратура ходимларига катта масъулият юклайди. Аввало шунга айтиш керакки, шу вақтга қадар вояга етмаганларни ҳар томонлама ҳимоя қилиш бўйича дастур ишлаб чиқилган. Унинг иқроси бўйича вилоят ва туман прокуратураларида кўп ишлар қилинмоқда. Биз ҳам бу борада хайрли бир ташаббус билан чиқдик. Унга кўра Қашқадарё вилоятидаги иккита жазони иқро этиш муассасасида маҳкумларнинг вояга етмаган фарзандларининг ижтимоий ҳимояси ва таълим-тарбияси бўйича марказ ташкил қилинди. Бу жойлардаги маҳалла фуқаролар йиғини, соғлиқни сақлаш тизими, ҳуқуқ-тартибот органлари, таълим муассасаларининг вояга етмаганларга эътиборини қаратишга хизмат қилаётган механизмдир. Марказда ишлар туман ва шаҳар прокуратуралари, ҳокимликлар ҳузуридаги вояга етмаганларни ҳимоя қилиш марказлари билан ҳамкорликда олиб борилади. Биз ЖИЭМларга бориб маҳкумлар билан учрашамиз. Уларнинг оиласи тўғрисида тўлиқ маълумот оламиз. Кейин бу маълумотни маҳкумларнинг оилалари яшаётган жойлардаги прокуратураларга юборамиз. Улар ўз навбатида маҳкумларнинг оилавий аҳволи билан танишади, керак бўлса ёрдам кўрсатишади. Бошида биз бу тажрибани Қарши шаҳри ва тумани миқёсида ўтказиб кўрдик. Масалан, сизга бир маҳкум ҳақида айтилган бўлсам, қамалмасидан олдин у хотинига кўп тазийқ ўтказиши натижасида она вафот этган. Ота қамалган, унга бола эса 75 ёшли бобосининг қўлида қолган. Болаларнинг ўқиши, ижтимоий муҳофазасига эътибор қамалган.

— Марказда фақат маҳкумларнинг фарзандлари ҳимояси назарда тутилдики?

— Жойларда вояга етмаганлар ишлари бўйича комиссия фаолияти давом этаверади. Бизнинг бу ташаббусимиз эса ўзимизнинг йўналишимиз бўйича фақат маҳкумларнинг вояга етмаган фарзандларини ижтимоий ҳимоялашни назарда тутди. Менимча, биз маҳкумларнинг фарзандларининг тарбияси, ижтимоий муҳофазаси билан жиддий шугуллансак, уларнинг ёмон йўлга кириб кетишининг олдини олган бўламиз.

Масалан, ўзимизни олиб кўрайлик, кун билан ишлаймиз, ўқиймиз. Лекин бир ўй миямизни тарқ этмайди. Ўйин, болаларимизни ўйлаймиз. Худди шундай ўй маҳкумларда ҳам бўлади. Улар ҳам болаларимиз катта бўлдимикан, ёмон йўлга кириб кетмадимикан деб ўйлайди. Биз ишдан кейин ўйга бориб болаларимизни кўришимиз мумкин. Улар эса бундан маҳкум. Ойлаб, йиллаб болаларини кўрмайди. Шунинг учун биз маҳкумларнинг давлатга, маъмурий идораларга бўлган ҳурмати кучайтиришга ҳаракат қилдик. Биз берган маълумот асосида жойлардаги прокуратуралардан вакиллар маҳкумларнинг оиласини бориб кўрганда, болаларнинг ҳуқуқи бузилган қўллаб-қувватларга дуч келинган. Биттасида фарзандларнинг қийими йўқлиги учун мактабга борма қўйган, бошқасида фарзанд қаровечиси қилиб кетган. Прокуратура органлари ва комиссияларнинг маҳалла фуқаролар йиғинлари билан ҳамкорликда олиб бортан тадбирлари натижасида шунга ўхшаш қўллаб-қувватлар ижтимоий ҳимояга олинди, тарбиявий ишлари изга солинди. Энди биз бу ишларни республика миқёсида олиб бормоқдамиз.

Фозил МАМАШАРИПОВ, «Нуқуқ» мухбири

ODAMIYLIK

Ўзини ўйлаган ота-оналар

Андижон фожеаларининг бевоқиф иштирокчилари ва сабабчилари бўлган ақромийлар оқимиға мансуб бир гуруҳ шахслар ноқонуний йўллар билан Ўзбекистон ҳудудини тарқ еттишган эди. Нафакат ёшда бўлса-да шукур қилиб қарилки гаштини суриш ўрнига жиноий гуруҳга қўшилиб кетган Эргаш Иброҳимов шулардан бири. Ўша кунларда у 5 нафар фарзандини келинлари билан биргаликда Қирғизистонга олиб ўтиб кетди. Улар ўзга юртдан бошлана ахтариб, ўз ҳузур-ҳаловатларини ўйлаб кетишди-ю, лекин вояга етмаган фарзандлари орқаларидан чиқариб қолди. 24 нафар норасида фарзандини 67 ёшли Мақсуда аянинг ёлғиз ўзига қолдирган беш ҳуфт эр-хотинлар ҳозир қочқонлар маҳкамиди чет элларда мустақиллигимиз душманларининг тегиригига сув қўйишмоқда.

— Турмуш ўртоғини шайтон йўлдан оздириб, ёмонларга қўшилиб кетди, — дейди Мақсуда ая Иброҳимова. — Бўлмаса, қариган чоғида ўз ватанини, жигарбандларини ташлаб кетармиди? Яхши одамлар бор экан, ҳолимиздан хабар олиб туришмиди. Лекин ота-она ўзини ҳеч ким босолмайдми. Набираларим ота-онасини сурашганда ер ёрилмайдми-ю, ерга кириб кетмайман...

Ўз ота-оналаридан кўрмаган меҳрни болалар ўзгалардан қўришди. Улар президентимиз ва ҳомийлар томонидан ажратилган ўқув қуроллари, иссиқ кийим-бош билан таъминланган. Ҳозир тенгқурлари қатори мактабларда таълим олишмоқда.

— Террорчилик ҳаракатларида иштирок этиб, бошқа давлатларга қочиб кетган шахсларнинг қаровиси қолган 150 нафар вояга етмаган фарзандлари ижтимоий ҳимояга олинган, — дейди Андижон шаҳар прокурори Абдуллатиф Аҳмедов, — прокуратуранинг тақдирномасига асосан уларга шаҳар ҳокимлиги томонидан вазийлар ва ҳомийлар тайинланган. Улар кийим-кечак, озик-овқат ва шу каби бошқа моддий ёрдамлар кўрсатишмоқда. Айни пайтда қаровисиз қолган болаларни аниқлаш ва уларни ижтимоий ҳимояга олиш чоратадбирларини кўраймиз.

Одамийлик, бағрикенглик миллатимизга хос фазилат. Андижон фожеалари иштирокчиларининг фарзандлари ҳам ана шу бағрикенглик ва меҳр-мурувватдан баҳраманд бўлиб улғайишмоқда.

А. МАДАТОВ, «Нуқуқ» мухбири

QILMISH-QIDIRMISH

Ўн иккинчисига кўлга тушди

«Бошлик» ва «Қўшбеги» даҳаларидаги кўпқаватли уйларда яшаётган аҳолидан тушаётган кетма-кет, бир кил мазмундаги мурожаатлар туман ИИБ ходимларини оёққа тургазди. Ташвишланганига асос бор: бир кечанинг ўзида 8 та хонадонга тегишли электр ҳисоблагичлар сирли равишда гойиб бўлган. Аниқроғи, уларни кимдир ёқимилардир ярим тунда, хонадон эгалари ширин уйкуда бўлган паллада ўғирлаб кетган.

Илгари ҳам фуқаролардан шундай мазмундаги шикоятлар тушиб турар, лекин электр ҳисоблагич шикоятлари бўлмаган эди. Бир кечада 8 та бир хил ўғирлик! Бунга тез чора топилар шарт. Жиноят қўлга этилган ҳудудларда тунги патрул қўйлатилди. Дастлаб, бу ўғирлик бир гуруҳ жиноятчилар томонидан содир этилган, деган тахмин илгари сурилган эди. Бирок...

Эртаси кун «Бошлик» даҳасида тунги назоратни ўтаётган участка нозири ва яна икки нафар милиция ходимиға 27-ўй подъездидан ўқдай отилиб чиқаётган киши шубҳали туюлди. Қондага мувофиқ ундан шахсини тасдиқловчи ҳужжат

сўралади. Ўзини Рустам Кашапов деб таништирган бу одам ёнидан пенсия дафтарчасини чиқариб кўрсатар экан, негадир бошқа туманда яшашини, бу ерга электр ҳисоблагични созлаш учун келганлигини гапириб қолади.

Тунги соат 3 да электр ҳисоблагични созлаштиш учун уста қақирин кимга керак бўлиб қолди экан? «Қайси хонадоннинг электр ҳисоблагичини тузатиб бердингиз» деган саволнинг ўзи кўп нарсани ойдинлик қилди. «Уста» шу жойнинг ўзидеёқ электр ҳисоблагични ўйлаш учун юрганини бўйнига олиб қўя қолди.

Аллажонқирқини уриб қўйган, умарта қамалиб ҳам ўзига тўғри йўл топа олмаган Р. Кашапов сўнгги икки-ўй ойида 11 та хонадонга тегишли электр ҳисоблагичларни ўғирлаб, номаълум шахсларга пуллаб юбораверган.

Суд Рустам Кашаповнинг жиноятига яраша жазо белгиледи. Энди у ўзи ўмарган электр ҳисоблагичлар пулини ўлаш билан бирга олти йил қаттиқ тартибли колонияда жазосини ўтайди.

Ш. НАРЗИКУЛОВ, Яққасарой туман прокурори ёрдамчиси

UCHRASHUV

ИЖОДКОР БИЛАН УЧРАШУВ

Бош прокуратурада Ўзбекистонда хизмат кўрсатган санъат арбоби, ёзувчи Абдуқаҳҳор Иброҳимов билан учрашув бўлиб ўтди. Учрашувда Бош прокуратура ходимлари билан бирга Бош прокуратура ҳузуридаги қўнунчиликни мустахкамлаш муаммолари ва прокурортергов ходимлари малакасини ошириш марказида тахсил олаётган туман ва шаҳар прокурорлари иштирок этдилар.

Абдуқаҳҳор Иброҳимов «Раҳбар ҳодимнинг қиёфаси» мавзусида суҳбат олиб бориб, давлат хизматчисининг масъулиятини ошириш, унинг маънавий қиёфаси замон талабига жавоб берадиган бўлиши учун раҳбарда мавжуд бўлиш лозим бўлган фазилатлар ҳақидаги фикр-мулоҳазалари билан ўртоқлашди.

ОБУНА-2006

Шу йилнинг 21 сентябрда газетамиз муҳбири Абдуҳошим Мадатовнинг «Антика тақомиллаштириш», 1 ноябрда «Халқ сўзи» газетасида С.Дониёров, В.Петровский, А.Аликулов ва А.Адиловларнинг «Устамнинг чеки борми?» номли мақолалар чоп этилиб, уларда «Ўзбекистон почтаси» ОТАЖ газеталарни муштарийларга етказишда сунъий чекловлар қўйгани ҳақида баҳс юритилган эди.

— Обуна нархлари адолатли бўлса, газетхонлар сонин ҳам ортади. Бунинг учун тахририятлар билан биз тўғридан-тўғри шартнома тузишимиз керак, — дейди «Самарқанд уюшмаси» очик турдаги акционерлик жамияти директори Зарема Циммерман «Халқ сўзи» газетасига берган интервьюсида. Бироқ, «Ўзбекистон почтаси» ОТАЖ бош директори Рустам Қосимов вилоятлардаги филиалларга тахририятлар билан тўғридан-тўғри шартнома тузишни тақиқлаб қўядиган буйруғини бекор қилмади.

Шундан кейин газетачилар «Ўзбекистон почтаси» ОТАЖ бош директори Р.Қосимовнинг тахририятлар ва обуначилар манфаатига эид буйруғи юзасидан Республика Бош прокуратурасига, Республика Монополиядан чиқариш, рақобат ва тadbirkorликни қўллаб-қувватлаш давлат қўмитасига мурожаат этишди.

Қўмита раисининг биринчи ўринбосари имзоси билан «Ҳуқуқ» газетаси тахририятига юборилган жавоб хатига жумладан шундай дейилади:

Ўзбекистон Республикаси Монополиядан чиқариш, рақобат ва тadbirkorликни қўллаб-қувватлаш давлат қўмитасининг «Табиий монополиялар тўғрисида»-ги ва монополияга қарши қонунийликни бузиш ҳолатларини кўриб чиқиш бўйича қўмита раисининг 1-ўринбосари Б.Улашев (раис), аъзолар бош бошқарма бошлиғи Ф.Давуков, бош бошқарма бошлиғи ўринбосари В.Дубровская, бошқарма бошлиғи М.Азимов, бошқарма бошлиғи О. Ҳақимов, бош мутахассис Д.Отамуродов ҳамда тақлиф этилганлар: Ўзбекистон алоқа ва ахборотлаштириш агентлиги почта технологиялари бўлими бошлиғи Т.Бажаонов, шу агентлигининг бош юрист-консультанти Б.Жаббаров, «Ўзбекистон почтаси» ОТАЖнинг бош директор ўринбосари Х.Тожибоев, «Ўзбекистон почтаси» ОТАЖнинг бош мутахассиси С.Тожибоев, «Ўзбекистон почтаси» ОТАЖнинг юридик хизмати бош мутахассиси З.Абдуллаев, «Матбуот тарқатувчи» АКнинг бўлим бошлиғи Т.Горельская, «Матбуот тарқатувчи» АКнинг юридик бўлими бошлиғи А.Қосимовлардан иборат махсус комиссия Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратурасининг 2005 йил 4 октябрдаги 10-20-05-сонли ҳамда «Qonun himoyasida» бирлашган тахририятининг 2005 йил 22 сентябрдаги 29-273-05-сонли «Ўзбекистон почтаси» ОТАЖнинг «Товар бозорларида монополистик фаолиятни чеклаш ва рақобат тўғрисида»-ги қонуни бузаётганлиги ҳусусида сўз юритилган мурожаатлари бўйича қўйилган шартнома шартномаларини ўз мажлисида кўриб чиқиб қўйишга қарар қилди.

2000 йил 28 январда «Ўзбекистон почтаси» ОТАЖ «Матбуот тарқатувчи» АК билан битим тузган. Битимнинг 3.1-бандида томонлар фақат «Матбуот тарқатувчи» АК ноширлар (тахририятлар) билан республика даврий нашрларини тарқатиш тўғрисида шартномалар тузиш, сўнгра у «Ўзбекистон почтаси» ОТАЖ билан даврий нашрларни тарқатиш тўғрисида шартнома тузишнинг белгилаб қўйилган. Бу шарт «Ўзбекистон почтаси» ОТАЖ билан «Матбуот тарқатувчи» АК ўртасида 2005 йил 20 июнда тузилган 14-шартнома орқали тасдиқланган. Ушбу шартнома ижроси юзасидан «Ўзбекистон почтаси» ОТАЖ 2005 йил 14 июнда 126-сонли буйруқ чиқарган. Унинг 1.1-бандида «Ўзбекистон почтаси» ОТАЖ ўзига бўйсунувчи тақдиротлар зиммасига ўз вилоятида жойлашган тахририятлар билан, 1.2-бандида эса 2006 йил учун ишлаб чиқариладиган ағона каталог бўйича шартномалар тузиш вазифасини юқлаш, бошқа вилоятларда жойлаш-

78 млн. 960 минг сум... обуначилар чўнтагидан

ган тахририятлар билан шартномаларни «Матбуот тарқатувчи» АК тузиши кўрсатилган. 2005 йил 14 июндаги 126-сонли буйруқнинг чиқарилиши Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратурасининг 2005 йил 4 октябрдаги 10-20-05-сонли мурожаатига ва «Qonun himoyasida» бирлашган тахририятининг 2005 йил 22 сентябрдаги 29-273-05-сонли мурожаатига асос бўлган.

Бундан ташқари, Ўзбекистон алоқа ва ахборотлаштириш агентлиги 2005 йил 14 сентябрда 221-сонли буйруқ чиқарган. Унда агентлик «Ўзбекистон почтаси» ОТАЖ билан «Матбуот тарқатувчи» АК зиммасига 2005 йил 15 сентябрдан обуна каталогига мос равишда обуна қилишни бошлаш вазифасини юқлаган. Ушбу буйруқ ижроси юзасидан «Ўзбекистон почтаси» ОТАЖ ва «Матбуот тарқатувчи» АК 2005 йил 14 сентябрда 158-сонли қўйма буйруқ чиқаришган. Унда обуна каталог бўйича бир-галликда амалга ошириладиган ишлар мустаҳкамлаб қўйилган. Иш бўйича иштирокчиларнинг тушуниришларини тинглаб, йилгилан материалларни ўрганиб чиқиб, махсус комиссия «Ўзбекистон почтаси» ОТАЖ ва «Матбуот тарқатувчи» АК ўртасида тузилган битим ҳамда ушбу битим ижроси юзасидан 2005 йил 14 июнда чиқарилган 126-сонли буйруқ ва 2005 йил 14 сентябрда чиқарилган 158-сонли буйруқ Ўзбекистон Республикасининг «Товар бозорларида монополистик фаолиятни чеклаш ва рақобат тўғрисида»-ги қонунининг 6-моддасига зиддир деб ҳисоблайди. Зеро, ушбу модда бўйича ўзаро рақобатлашадиган хўжалик юритувчи субъектларнинг рақобатини чеклаб қўядиган, қатъий нархларни ўрнатиш ёки сақлаб қолишга, ишлаб чиқариш, маҳсулот сотиш бозорлари устидан назорат ўрнатишга йўналтирилган, қилишиб олинган ҳаракатларни амалга оширишлари тақиқланади.

Ўзаро қилишувлар ва буйруқлар икки рақобатлашувчи субъектларнинг ағона каталог баҳолашини ўрнатишга, шунингдек обуначига танлаш ҳуқуқини тақдим этмаслик йўли билан рақобатни бартараф этишга имкон яратган, бу эса «Товар бозорларида монополистик фаолиятни чеклаш ва рақобат тўғрисида»-ги Ўзбекистон Республикасининг 6-моддаси 1-қисми 2-хаттобисига зиддир.

Ушбу ҳуқуқбузарликларнинг содир этилиши битта жисмоний шахсининг Кузатов кенгаши раиси бўла туриб ҳамда «Матбуот тарқатувчи» АКнинг 27,8 фоиз акцияларига эгалик қила туриб «Ўзбекистон почтаси» ОТАЖнинг бош директори лавозимини эгаллашга имкон яратган. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси-

нинг «Монополияга қарши қонунийликни бузганлик тўғрисида» ишларини қўзғатиш ва кўриб чиқиш тартиби тўғрисида»-ги 2005 йил 12 октябрдаги 225-қарори иловасининг 22-бандига мувофиқ махсус комиссия қарор қилди:

1. «Ўзбекистон почтаси» ОТАЖ «Товар бозорларида монополистик фаолиятни чеклаш ва рақобат тўғрисида»-ги қонунийликни бузганлик тўғрисида ишларини қўзғатиш ва кўриб чиқиш тартиби тўғрисида»-ги 2005 йил 12 октябрдаги 225-қарори иловасининг 22-бандига мувофиқ махсус комиссия қарор қилди:

1. «Ўзбекистон почтаси» ОТАЖ «Товар бозорларида монополистик фаолиятни чеклаш ва рақобат тўғрисида»-ги Ўзбекистон Республикасининг ўзаро рақобатлашувчи хўжалик юритувчи субъектларнинг қатъий баҳолашини белгилаш ёки сақлаб қолишга, ишлаб чиқариш, маҳсулот сотиш бозорлари устидан назорат ўрнатишга йўналтирилган қилишувлар тақиқлашини назарда тутган 6-моддасини бузган деб топилсин.

«Матбуот тарқатувчи» АК «Товар бозорларида монополистик фаолиятни чеклаш ва рақобат тўғрисида»-ги Ўзбекистон Республикасининг ўзаро рақобатлашувчи хўжалик юритувчи субъектларнинг қатъий баҳолашини белгилаш ёки сақлаб қолишга йўналтирилган қилишувлар тақиқлашини назарда тутган 6-моддасини бузган деб топилсин. Ўзбекистон алоқа ва ахборотлаштириш агентлиги «Товар бозорларида монополистик фаолиятни чеклаш ва рақобат тўғрисида»-ги Ўзбекистон Республикасининг ўзаро рақобатлашувчи хўжалик юритувчи субъектларнинг қатъий баҳолашини белгилаш ёки сақлаб қолишга йўналтирилган қилишувлар тақиқлашини назарда тутган 6-моддасини бузган деб топилсин.

2. «Ўзбекистон почтаси» ОТАЖ, «Матбуот тарқатувчи» АК ва Ўзбекистон алоқа ва ахборотлаштириш агентлиги монополияга қарши қонунийлик талаблари бузилишини бартараф этиш бўйича қўрсатма берилсин.

Комиссия раиси Б.Улашев, аъзолари Ф.Давуков, В.Дубровская, М.Азимов, О.Ҳақимов, Д.Атамуродов.

Бундан ташқари қўмита қўйидаги Монополияга қарши қонунийликни бузиш тўғрисидаги тўғрисида қўрсатмани ҳам жавоб хатига илова қилди:

«Табиий монополиялар тўғрисида»-ги ва «Товар бозорларида монополистик фаолиятни чеклаш ва рақобат тўғрисида»-ги қонунийликни бузишларни кўриб чиқиш бўйича тузилган махсус комиссия «Ўзбекистон почтаси» ОТАЖ, «Матбуот тарқатувчи» АК ва Ўзбекистон алоқа ва ахборотлаштириш агентликларининг «Товар бозорларида монополистик фаолиятни чеклаш ва рақобат тўғрисида»-ги Ўзбекистон қонунини бузганлик-

лари тўғрисидаги иш бўйича 2005 йил 28 октябрда қабул қилинган қарор асосида қўрсатма беради:

Ўзбекистон алоқа ва ахборотлаштириш агентлиги Ўзбекистон Республикаси «Товар бозорларида монополистик фаолиятни чеклаш ва рақобат тўғрисида»-ги қонунийликни бузганлик тўғрисида ишларини қўзғатиш ва кўриб чиқиш тартиби тўғрисида»-ги 2005 йил 12 октябрдаги 225-қарори иловасининг 22-бандига мувофиқ махсус комиссия қарор қилди:

1. «Ўзбекистон почтаси» ОТАЖ «Товар бозорларида монополистик фаолиятни чеклаш ва рақобат тўғрисида»-ги Ўзбекистон Республикасининг ўзаро рақобатлашувчи хўжалик юритувчи субъектларнинг қатъий баҳолашини белгилаш ёки сақлаб қолишга, ишлаб чиқариш, маҳсулот сотиш бозорлари устидан назорат ўрнатишга йўналтирилган қилишувлар тақиқлашини назарда тутган 6-моддасини бузган деб топилсин.

2. «Ўзбекистон почтаси» ОТАЖ, «Матбуот тарқатувчи» АК ва Ўзбекистон алоқа ва ахборотлаштириш агентлиги монополияга қарши қонунийлик талаблари бузилишини бартараф этиш бўйича қўрсатма берилсин.

Бир вақтнинг ўзида Кузатов кенгаши раиси бўлиб «Матбуот тарқатувчи» АКнинг 27,8 фоиз акцияларига (халқ қилувчи(блокирующий пакет)га эгалик қилиб турган Р.Қосимовнинг «Ўзбекистон почтаси» ОТАЖнинг бош директори лавозимига қилиш масаласи кўриб чиқилсин.

Ушбу қўрсатмалар талабларининг бажарилиши тўғрисидаги маълумотлар қўрсатмалар чиқарилган кундан бошлаб бир ой ичиде қўмитага тақдим этилсин.

Қўрсатмаларни бажармаганлик ёки лозим даражада бажармаганлик учун қонунийликда назарда тутилган жавобгарлик юқлатилади. Қўрсатмалар устидан улар чиқарилган кундан бошлаб бир ой ичиде Ўзбекистон Республикаси Монополиядан чиқариш, рақобат ва тadbirkorликни қўллаб-қувватлаш давлат қўмитасига ёки хўжалик судига шикоят қилиш мумкин.

Комиссия раиси: Б.УЛАШЕВ

Монополияга қарши қонунийликни бузиш тўғрисидаги тўғрисида қўрсатмани ҳам жавоб хатига илова қилди:

«Табиий монополиялар тўғрисида»-ги ва «Товар бозорларида монополистик фаолиятни чеклаш ва рақобат тўғрисида»-ги қонунийликни бузишларни кўриб чиқиш бўйича тузилган махсус комиссия «Ўзбекистон почтаси» ОТАЖ, «Матбуот тарқатувчи» АК ва Ўзбекистон алоқа ва ахборотлаштириш агентликларининг «Товар бозорларида монополистик фаолиятни чеклаш ва рақобат тўғрисида»-ги Ўзбекистон қонунини бузганлик-

лари тўғрисидаги иш бўйича 2005 йил 28 октябрда қабул қилинган қарор асосида қўрсатма беради: Ўзбекистон алоқа ва ахборотлаштириш агентлиги Ўзбекистон Республикаси «Товар бозорларида монополистик фаолиятни чеклаш ва рақобат тўғрисида»-ги қонунийликни бузганлик тўғрисида ишларини қўзғатиш ва кўриб чиқиш тартиби тўғрисида»-ги 2005 йил 12 октябрдаги 225-қарори иловасининг 22-бандига мувофиқ махсус комиссия қарор қилди:

«Табиий монополиялар тўғрисида»-ги ва «Товар бозорларида монополистик фаолиятни чеклаш ва рақобат тўғрисида»-ги қонунийликни бузишларни кўриб чиқиш бўйича тузилган махсус комиссия «Ўзбекистон почтаси» ОТАЖ, «Матбуот тарқатувчи» АК ва Ўзбекистон алоқа ва ахборотлаштириш агентликларининг «Товар бозорларида монополистик фаолиятни чеклаш ва рақобат тўғрисида»-ги Ўзбекистон қонунини бузганлик-

рилган интервьюсидаги мулоҳазалари ҳақида сўз юритмоқчимиз. У киши шундай дейди:

—Бу борада («Қандай қилсак газета арзон боради?» демоқчи. Аслида «Қандай қилсак обуна арзонлашади?» дейилса тўғрироқ бўлар эди — тахририят) айнан ҳозир эмас, обуна «каталог»и шаклланаётган пайтда фикрлашилса янада фойдали ва самаралироқ бўларди.

«Каталог» шаклланаётган пайтда Р.Қосимов республика нашрлари билан тўғридан-тўғри шартнома тузмаслик ҳақида вилоят почталарига берган буйруғини «сир» тутган. Яъни вақт унинг кармонига ишлашини билиб, бу ҳақда тахририятларни хабардор қилмаган.

—Халқ ҳисоб-китоби йўқ одам кармонидан айриллар, деб беҳиз айтмаган, — дейди Р.Қосимов «Hurriyat»-даги суҳбатда.

Халқ топиб айтган. Марҳамат, «Ҳуқуқ» газетаси бир ортқича воситачини, яъни «Ўзбекистон почтаси» ОТАЖнинг марказий маҳкамасини четлаб ўтиб, вилоят почталари билан тўғридан-тўғри шартнома тузса, бу идора қанча маблағдан маҳрум бўлишини ҳисоблаб қўрайлик: тахририят «Ҳуқуқ» газетасига қўйган бир йиллик обуна нархи вилоят почталарига етказиб бериш билан қўшиб ҳисоблаганда, 17 минг 340 сум. Бунга вилоят почталари қўшадиган 15 физикли устима — 2 минг 603 сумни қўшсан, 19 минг 943 сум бўлади. Энди тахририят нархини «Ўзбекистон почтаси» ОТАЖ «Ҳуқуқ» газетасига қўйган «каталог» нархидан — 25 минг 236 сумдан айириб ташласак, 7 минг 896 сум қолади. Обуна билан асосан тахририятнинг ўзи шуғулланиши ва воситачи сифатида фақат пул йиғиб олишини бир бўлими ҳисоблашимиз «Ўзбекистон почтаси» ОТАЖнинг марказий маҳкамаси хирмонда ҳозир идора сифатида «Ҳуқуқ» газетасининг ҳар бир обуначисига ҳисобидан Тошкентда ўтириб, яна таҳорат айтсақ 7 минг 896 сум даромад олмақда. Яъни, тахририят нархига 45 фоиз устима қўйилмоқда! Агар бунинг «Ҳуқуқ» обуначиларининг йиллик ўртача сонига — 10 мингга (йил бошида «Ҳуқуқ» обуначилари сонини 20-24 минггана ташкил этади) қўйайтсак, 78 млн. 960 минг сум бўлади. Битта газета обуначилари ҳисобидан шунча даромад олинмоқда. Республика пойтахтида қанча газета ва журналлар чиқади? Уларнинг тахририятлари билан обуна шартномаси тузмайсан, деб вилоят почталарига берилган буйруқнинг асл мақсади мана шу таъбир лўқмада жамланган. Тахририят эса, бу пуллар обуначиларнинг чўнтагиде қолсин, «ҳисобини билмагани учун оддий ўқувчи-лар кармонидан айрилмасин», демоқчи холос.

Жаноб Қосимовнинг биз юқорида тилга олган суҳбатидеги катта тандир ва тандирчалар ҳақидаги тақлифларини тўла қувватлаймиз. Тахририятимиз бу масалаларни ўрганиб қўргани, бироқ босма сифатининг пастлиги сабабли вилоятлардаги ўзига тўқ айрим нашрлар Тошкентда газета чиқариб кетаётгани учун бу масалани жойларда басмаҳона технологиясини ривожланган пайтгача қолдириб туриш керак, деган ҳулосага келганмиз. Унчага катта тандир ва тандирчалар усулини «Ўзбекистон почтаси»га нисбатан қўллаб, уни катта ноқонуний ўзи бошлаб берса, «нон» Нукус ва Термизга ҳам аман арзон етиб боришини биз исботлаб бердик, деб ўйлаймиз.

Зайиндин МАМАДАЛИЕВ, «Ҳуқуқ» муҳбири

P.S.

Айни кунлардаги ҳисоб-китобимизга қараганда нархи сунъий равишда қимматлаштириб юборилгани учун «Ҳуқуқ» газетасига обуна ўтган йилнинг шу даврига нисбатан анча қамайган. Агар бу жараён йил охирига қадар давом этса, тахририят-ку етказилган зарарни қимдан ундиришни яхши билади, лекин қимматлик қилиб обуна бўлолмагани учун қанча ҳуқуқий билимлардан маҳрум бўлиб қоладиган ўқувчиларимизга етказилган маънавий зарарнинг қиймати бизни ҳозирдан ташвишга солмақда.

MARDLAR QO'RIQLAYDI VATANNI

Армиянинг бугунги ва келажagini ўйлаб қилаётган барча ишларимизнинг натижаси ва яқини сифатида ҳарбий хизмат сўзда эмас, балки амалда кун сайин обрў-эътиборли касбга айланиб бормоқда. Ва бугун биз бу ҳақда гуруҳ ва ифтихор билан гапиришга ҳақликимиз. Ҳозирги кунда дунёда бизнинг юртимиздаги каби муваффақиятга эришувчи ва шартнома-контракт бўйича хизмат таллов асосида ўтаётган мамлакатнинг ўзини топиш қийин.

Бугун Қуролли Кучларимиз сафарида она-Ватанимиз манфаатларига садоқатли, сарҳадларимизни, муқаддас заминимиздаги тинч ва оқойишта ҳаётни кўз қорачиғидек асраш каби шарафли бурчини ўз зиммасига олган энг муносиб ўғил-қизларимиз хизмат қилмоқда.

Ислом КАРИМОВ

— Шухрат ака, сиз билан суҳбатга тайёргарлик кўраётганимизда марҳум шоир Муҳаммад Юсуфнинг «Ўғиллар суягишқ ота маконга, Ватани қўриқлар йиғилиши марди» деган мисраларига кўзим тушиб қолди. Бундай сатрлар ҳар бир йиғилиш қалбига чўр солади.

— Адабиётнинг кучи атомдан қудратли деганлар шундай керак. Ҳамма даврларда Ватани кўз қорачиғидек асраш йиғиларнинг зиммасида бўлган. Тарихга назар солидиган бўлсак, Ватан ишлётқанда ёнган Широқ ва Мангуберди каби аждодларимизнинг қаҳрамонликлари ҳақида соатлаб гапириш мумкин. Ватан бизга ана шундай мардинсонлардан қолган меросдир. Бобомиз Амир Темурнинг жанг услубини ҳозир ҳам Европанинг ҳарбий академияларида ўрганишмоқда.

Бугунги ҳалқаро аҳволга назар солидиган бўлсак, яратганга минг шукрона айтсак оз. Юртимизда тинчлик ҳукм сурмоқда. Бунда кунни тунга улаб Ватанимиз сарҳадларини ҳимоя қилаётган йиғиларимизнинг ҳам муносиб улushi бор. Ҳарбий прокурорларнинг зиммасидаги масъулият уларнинг қонуний ҳуқуқларини ҳимоя қилишдир.

Мустиқлик даврида армиямизни тақомиллаштириш борасида ҳукуматимиз муҳим ҳужжатларни қабул қилди. Қуролли кучларимизда 1992 — 1994 ва 1995 — 1999 йиллари ислохотларнинг биринчи ва иккинчи босқичи ўтказилган бўлса, ҳозир навбатдаги босқич давом этаётти. Ҳақ орасида армиянинг нуфузи ортмоқда. Президентимиз Ислом Каримовнинг 31 октябрдаги Қуролли кучлар сафида муваффақият қўлга киритган ҳарбий хизматни ўтаётган ҳарбийларга бериладиган имтиёзлар тизимини тақомиллаштириш чора-тадбирлари ҳақидаги қарорига кўра, энди армия сафида муваффақият қўлга киритган ҳарбий хизматни ўтаб бўлган фуқаролар учун республика олий ўқув юртиларига ўқишга киришда катта имтиёзлар берилди.

Жиззах ҳарбий прокурорининг катта ердамчиси Алибек Суяров билан юрти курсантлари ҳузурда.

— Қўшининг қудрати унинг интизомга қай даражада риоя қилиши билан ўлчанган.

— Нима демокчи эканлигини ташвиш қилди. Ҳақиқатан ҳам армия интизоми билан кучли. Тарихдан маълумки, интизомсиз ҳарбийлар ҳар доим мағлуб бўлган. Шунинг учун Мудофаа вазирлиги билан ҳамкорликда тизимда қонунийликни мустақамлаш соҳасида бир мунча ишлар амалга оширилди. Жумладан, 2005 йилнинг 9 ойида жиноятчилик 3,2%га камайишига эришилди. Айниқса, бир-бирига тобе бўлмаган ҳарбийларнинг ўзаро муносабатларига оид ни

ишлар қилишмоқда?

— Саволингизга фактлар асосида жавоб берадиган бўлсам, текширишлар давомида Қуролли кучлар манфаатига етказилган 85 млн. 37 минг сўмлик зарар ихтиёрли равишда тўланган. Мисол учун, Республика Ҳарбий прокуратураси томонидан «Хўжалик юритувчи субъектлар фаолиятининг шартномавий-ҳўқуқий базаси тўғрисида»ги Қонун талаблари асосида Мудофаа вазирлиги Шарқий ҳарбий округи билан «Ўзавтойўл» ДАҚ ўртасида тузилган шартнома ўрганиб чиқилиб, 2005 йил 2 сентябр кунини компания хисобидан вазирликка 97 млн. 499 минг 629 сўмни ундириб бериш тўғрисида Тошкент шаҳар ҳўжалик судига даъво аризаси киритилган. 2005 йил 25 октябр кунини суд даъвои қисман қаноатлантириб, «Ўзавтойўл» ДАҚдан Мудофаа вазирлиги хисобига 75 млн. 833 минг 46 сўм ундириш тўғрисида қарор қабул қилган.

Бундан ташқари, ҳарбий прокуратура органлари ҳарбий хизматчиларни уй-

нидан 2005 йил март ойида Бувайда тумани мудофаа ишлари бўлими хизматчиси Д.Илдошевга ноконуний равишда ишдан бўшатилганлиги аниқланиб, ҳарбий прокурорнинг 1 мартдаги протести билан у лавозимига тикланган ва мажбурий ишга чиқмаган кунлари учун 50 минг сўм тўланган.

Жиноятнинг катта-кичиги бўлмаганидек, суд ишининг ҳам катта-кичиги бўлмайди. Қонунбузар қилимига яраша жазосини олиши лозим. Бу борада таҳлилларга тўхталадиган бўлсак, Республика Ҳарбий суди судлов ҳайъати апелляция босқичида ҳарбий прокурорларнинг протести ҳамда судланувчилар ва уларнинг ҳимоячиларининг шикоятига асосан қўрилиб ўзгаририлган ёки бекор қилинган жиноят ишлари бўйича кассация протестининг самарадорлиги 60,5 фоизга ошган.

2005 йилнинг 9 ойида ҳарбий прокурорлар судларга киритган даъво аризаларининг 55,1 фоизи қаноатлантирилган.

— Кейинги йилларда жино-

Ўзбекистон

Республикаси

ҳарбий прокурори —

Республика Бош

прокурорининг

ўринбосари

Шухрат УЗОҚОВ

билан суҳбат

ва фуқароларга жами 491 млн. 255 минг сўмлик моддий зарар етказилган. Уларнинг 76 фоизи дастлабки тергов давомида ўндирилган.

— Ҳар бир соҳадаги муваффақият кадрларнинг малакаси ва касбий маҳорати билан боғлиқ. Бу борада ҳарбий прокуратура органларида аҳвол қандай?

— Соҳа ходимларини ҳар жиҳатдан етук мутахассис қилиб тарбиялаш мақсадида жорий йилнинг ўзига 258 та ўқув машғулотини ўтказилди. Республика Бош прокуратураси ва Ҳарбий прокуратура маҳкама-сида 29 нафар ходим касбий маҳоратини оширди. Ўзбекистон Президентининг 2005 йил

Ўғиллар посбондир ота маконга

жой билан таъминлашдаги муаммоларни бартараф қилиш мақсадида Мудофаа вазирлигига қарашли уй-жойларга ноконуний равишда кириб олган фуқароларни улардан чиқариш ҳақида фуқаролик ишлари бўйича судларга 89 та даъво аризаси киритилган. Масалан, фуқаро Н.Абдуллаев Термиз гарнизонига қарашли уйга ноконуний равишда кириб олган. Ушбу ҳолат бўйича Термиз ҳарбий прокуратураси 2005 йил 25 феврал кунини фуқаролик ишлари бўйича судга даъво аризаси киритган. Суднинг 17 май кунини қўлга кирган қарори билан Н.Абдуллаев турар-жойдан қўчирилган.

2005 йилнинг ўтган даврида ҳарбий хизматчиларнинг бузилган ҳўқуқларини ҳимоялаш борасида ҳам бир қатор ишлар қилинган. Ҳарбий прокуратура органлари томонидан ҳарбий қисм командирлари ва муассаса раҳбарларининг қонунга зид буйруқларига нисбатан протестлар киритилиб, барча буйруқлар қонунга мослаштирилган. Жумладан, Шарқий ҳарбий округ прокуратураси томо-

Тошкент ҳарбий округ ҳарбий прокурорининг ўринбосари С.Чориев ёш аскарлар билан.

ят оқибатида етказилган моддий зарарни дастлабки тергов жараёнида қўриқилмоқда. Шу ҳақда тўхталиб ўтсангиз.

— Тежвор ва статистик маълумотларга эътибор берадиган бўлсак, 2005 йилнинг 9 ойи мобайнида тергов олиб борилиб, мазмунан қўриб чиқиш учун судларга юборилган жиноят ишлари бўйича давлатда, давлат улushi бўлмаган ҳўжалик юритувчи субъектларга

12 январдаги фармони билан Республика Ҳарбий прокуратураси бўлими катта прокурори Ю.Муталиев ҳамда Термиз ҳарбий прокурори Е.Сафаров «Шухрат» медали билан мукофотланди. Бу мукофотлар Республика Ҳарбий прокуратурасига билдирилган юксак ишончидир.

«Huruq» мухбири
М.ЗАЙНИДДИНОВ
суҳбатлашди

(Давоми. Боши 1-бетда).

Ҳамал кирганда ва Мезон ойи бошланганда бўладиган баҳорги ва кузги тенгқушлик, яъни кеча билан кундунинг баробарлашуви ҳам ана шу 12 июлдузга қараб белгиланганлар.

Ҳазрат Амир Темур осмондаги миллионлаб юлдузлар орасида анжқ масофаларни ва осмон буржларини беҳато қўрсатиб турадиган бу 12 июлдузда илоҳий бир ҳикмат бор деб ҳисоблаган. «Темур тузулкари»да ёзилишича, соҳибқирон ўз қудратли давлатини 12 тамойил асосида бошқарган ва ўз қўл ости-

да фаолият кўрсатган барча одамларни 12 тоифага мансуб қилиб идора этган.

Улуғ аждодларнинг мана шу ноёб тарихий тажрибалари байроғимиз рамзларида акс эттирилганлиги ҳам унинг тақдирини йўқ жозибали ва салоҳли миллий байроқ бўлиб дунёга танилишини таъмин этган.

Ўзбекистон ақлинистлари бу байроқни эъзозлаб, дунёнинг энг баланд тоғи ҳисобланган Ҳимолай тиз-

масининг қўл етмас юксак чўққиларидан бирига олиб чиқиш ўрнатди. Ҳозир ҳам байроғимиз ўша чўққидеги ҳилпираб турибди. Шаҳмат мусобақаларида юртдошимиз Рус-там Қосимжонов жаҳон чемпиони унвонига сазовор бўлганда Ўзбекистоннинг миллий байроғи тантанали мадҳиямиз садолари остида юксакларга кўтарилди. Мельбурнда, Грецияда, дунёнинг бошқа ўнлаб мўтабар масканларида ахойиб спортчи-

ларимиз жаҳон биринчилигига сазовор бўлганларида бахтиёр байроғимиз тақдир ва тақдор энг баланд пояларга кўтарилиб, ҳаммамизнинг дилимизни қувонч ва ифтихор туйғуларига тўлдирди.

Ҳаво лайнерларининг қанотларида дунёнинг ҳамма мамлакатларига парвоз этиб бориб келаётган Ўзбекистон байроғининг тасвири бугун жаҳон ахлига яхши таниш. Барча қитъаларда бизга хайрихоҳ

бўлган ва юртимиз билан яқиндан ҳамкорлик қилаётган миллионлаб одамлар Ўзбекистон байроғига эътиром билан қарайдилар.

Байроғимиз қабул қилинганга бу йил энди 14 йил тўлаётти. Тарихан қисқа вақт ичида янги байроғимиз барча ватанпарвар одамларимиз дилидан мустақкам ўрин олди ва миллий ифтихор манбаига айланди. Эндиги тилагимиз шунки, Ўзбекистоннинг ой ва юлдузли улугвор байроғи ҳамisha юксакларда ҳилпираб турсин, келажак авлодларнинг улкан зафарларига ҳам илҳом ва омад бахш этсин.

МИЛЛИЙ ИФТИХОР МАНБАИ

Тадбиркорлар фаолиятига ноҳилис, тирноқ остидан кир қилириш қайфияти билан қарамадан бутунлай воз кечин, аксинча, уларнинг манфаатлари ва қонуний ҳуқуқлари ҳимоясини тўла таъминлаш фурсати етди.

Президент Ислам КАРИМОВнинг Олий Мажлис Қонунчилик палатаси ва Сенатининг қўшма мажлисидаги маърузасидан

Тадбиркорлар манфрати — қонун ҳимоясида

Мамлакатимизда тадбиркор ва ишбилармонларнинг ҳуқуқлари қатор қонун ҳамда фармонларда кафолатлаб қўйилган. Хоразм вилоят прокуратураси органлари томонидан мазкур қонун ва фармонлар ихроси юзасидан текширишлар ўтказилиб, муайян ишлар амалга оширилмоқда. Асосий эътибор тадбиркорларнинг фаолиятини ривожлантиришга тўсик бўлаётган омилларни бартараф этиш, ўчрашув, мулоқотлар ўтказиш орқали қонунлар талабини тарғибот қилишга қаратилган.

нуса тақдим этмаган. Ушбу банк мутахассиси С.Собирова ҳам до-рихонада касса интизомига риоя қилиниши юзасидан шу йилнинг 9 август кунни текшириш ўтказадди. Лекин натижаси бўйича тузилган маълумотномани «Текширишларни қайд этиш китоби»га ёзмаган.

Асосий эътибор маҳаллий ҳокимият ва бошқарув органла-

Ғаровонлик ғарови

Шунга қарамай, қишлоқ хўжалигида ҳам, ишлаб чиқариш жа-ҳаларида ҳам фермерлар ва тадбиркорлар фаолиятига тўғаноқ бўлаётган ҳолатлар учраб турибди. Жумладан, Шовот туманидаги «Интизор Отаниёзова» фермер хўжалиги билан Махтумкули номи ММТП(механик машина трактор парк) ўртасида техник хизмати кўрсатиш бўйича тузилган шартномага асосан талабнома берилган бўлса-да, қорхона мансабдорлари томонидан фермер хўжалигига тегишли мuddатда хизмати кўрсатилмаганлиги оқибатида сифатсиз тайёрланган ерга чигит кеч экилган ва униб чиқмаган. Натижада 2005 йилда олиниши лозим бўлган 6 млн. 300 минг сўм даромад бой берилган.

Шовот туман прокуратураси томонидан туман қишлоқ ва сув хўжалиги бўлими ва Махтумкули номи МТП мансабдорларига нисбатан жиноят иши қўзғатилди.

Вилоят прокуратураси аралашуви билан Қўшқўпир туманидаги Чигагойкальа қишлоғида яшовчи А.Ширанова фермер хўжалиги ташкил қилиш бўйича ўтказилган танловда қатнашиб, унга 3 гектар қўшимча ер ажрати берилиши таъминланган.

Яширишга ҳожат йўқ, назорат қилувчи маҳкамалар ходим-

ларининг хўжалик юритувчи субъектлар фаолиятига ноқонуний аралашуви ёки текширув ишларини асоссиз равишда қўзиш, уни узсиз сабабларга қўра яқунламаслик ҳоллари тадбиркорлик субъектлари фаолиятига зарар етказмоқда. Хусусан, Богот туман давлат солиқ идораси бошлигининг буйруғи билан нозир А.Ҳасанов «Оллоназар Авазов» хусусий фирмасининг молия-хўжалик фаолияти юзасидан текширув ўтказиб, уни ўз мuddатда яқунламай, асоссиз равишда қўзган. Шунингдек, «Богот келажиги» хусусий фирмасининг молия-хўжалик фаолияти юзасидан текшириш ўтказиш ваколати берилган ушбу туман давлат солиқ идораси бўлим бошлиғи О.Бободинова бўлса, текшириш ишларини сабабсиз яқунламаган. Бу каби сансалорликлар тудфайли тадбиркорлар фаолиятига жиддий зарар етказган солиқ бўлими нозирларига нисбатан интизомий жавобгарликка оид иш қўзғатилди.

Ташқи иқтисодий фаолият Миллий банки Урганч шаҳар бўлими мутахассиси З.Тожиёв эса вилоят марказидаги «Махкам» хусусий дорихонасида дебитор ва кредитор қарзлари юзасидан текшириш ўтказган бўлса-да, тадбиркорлик субъекти раҳбариятига текшириш маълумотномасидан

ри томонидан тадбиркор-ишбилармонларнинг фаолиятига қонунсиз аралашушга йўл қўймайлик, уларнинг ҳуқуқларини чекловчи қарор ва бошқа ҳужжатларнинг қабул қилинишига барҳам беришга қаратилмоқда.

Жумладан, Урганч шаҳар ҳокими томонидан 1996 йил 26 августдаги «Мулкдор ўзгарганлиги муносабати билан «Бинокор» хусусий фирмасини фуқаро Б.Собиров номига рўйхатга олиш ва қайта рўйхатдан ўтказиш тўғрисида» қабул қилинган қарор қонунга зид эканлиги аниқланди. Қалбаки шартнома асосида мулк бошқа фуқаро номига ўтказилиб, фуқаро Х.Абдуллаевнинг ҳуқуқлари бузилган.

Хазорасп туман ҳокими томонидан эса 2005 йил 7 март кунни Питнак шаҳридаги «Матназар» хусусий фирмасининг тумандаги «Донийёр» жамоа қорхонасидан 1.400.000 сўм кредиторлик қарзи мавжуд бўлса-да, ноқонуний равишда «Матназар» хусусий фирмасини давлат рўйхатидан чиқариш ҳақида қарор қабул қилинган.

Ноқонуний қарорларни бекор қилиш ҳақида вилоят прокуратураси томонидан протест келтирилиб, тўлиқ қаноатлантирилган.

Ў.АБДУЛЛАЕВ,
Хоразм вилоят прокурорининг ёрдамчиси

Давлатимиз томонидан тадбиркорликни ривожлантириш, уларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш бўйича кўплаб қарорлар, фармонлар қабул қилинмоқда. Бу ҳужжатлар шубҳасиз юртимиз ғаровонлиги учун хизмат қилади. Афсуски, гуруҳ курмасиз бўлмаганидек, айрим сохта тадбиркорларнинг ноқонуний фаолияти тадбиркорлик субъектларининг ривожланишига тўсик қилапти.

Фаолиятингиз қонуний бўлсин

Тошкент-Мангит йўналиши бўйлаб ҳаракатланаётган «Мерседес-Бенц» автобуси тўхтатилиб, кўздан кечирилганда сумкаларга жойланган 222 баклашка спирт борлиги маълум бўлди. Мангит шаҳрида яшовчи Э.Қодирова бошчилигидаги «тадбиркорлар» ушбу 227.439 сўмлик 333 литр спиртни Мангит шаҳрига олиб кетишгаётган экан.

Тўртқўлиқ А.Сейтова ҳам тадбиркорларга ҳавас қилиб, бозорда савдо қилмоқчи бўлди. Шу мақсадда қандайдир йўл билан чет элда ишлаб чиқарилган аёллар пальтолари ҳамда жемферларини олиб келди. У давлат рўйхатидан ўтмай, тадбиркорлик билан шуғулланиш жиноят эканлигини яқши биларди. Била туриб маҳсулотларни бозорга чиқарди. Лекин сотишга улгурмади. Ноқонуний йўл билан даромад олишни қўзлаган «тадбиркор»нинг 1 млн. 617 минг сўмлик товари далилий ашё сифатида олиб қўйилди.

Ходимларнинг томонидан тадбиркорлик фаолияти билан ноқонуний равишда шуғулланишга оид 25 та ҳолат аниқланди, шундан 10 тасида жиноят иши ва 15 та ҳолатда маъмурий ҳуқуқбузарликка оид иш қўзғатилди. Ҳуқуқбузарлардан 8 млн. 198 минг сўмлик товарлар далилий ашё сифатида олиниб, уларни сотишдан тушган 5 млн. 721,4 минг сўм давлат бюджетига учдирилди.

А.МАШАРИПОВ,
Тўртқўл туман прокуратураси ҳузуридаги СВОЖКК бўлими бошлиғи

8-модда. Тадбиркорлик фаолияти эркинлигининг конституциявий кафолатлари

Давлат иқтисодий фаолият, тадбиркорлик эркинлигини, барча мулк шаклларининг тенг ҳуқуқлилиги ва ҳуқуқий жиҳатдан баб-баравар муҳофаза этилишини кафолатлайди.

Хусусий мулк бошқа мулк шакллари каби дахлсиз ва давлат ҳимоясидадир.

Мулкдор мулкига ўз хоҳишича эгалик қилади, ундан фойдаланади ва уни тасарруф этади.

Тадбиркорларга ўз ҳуқуқ ва эркинликларини суд орқали ҳимоя қилиш, давлат органлари, жамоат бирлашмаларининг гайриқонуний қарорлари, уларнинг мансабдор шахсларининг ҳаракатлари (ҳаракатсизлиги) устидан судга шикоят қилиш ҳуқуқи кафолатланади.

«Тадбиркорлик фаолияти эркинлигининг кафолатлари тўғрисида»-ги қонундан

МЕҲНАТИМИЗ САМАРАСИ

Оиламиз катта бўлгани учун хўжалик ҳудудидан биров ер олиб, деҳқончилик қилмоқчи бўлди. Кейин билсак, шундай ниятда юрган талабгорлар ҳам кўп экан. Тендер ҳайъати ишчи кучининг кўпчилиги, техникаларимизнинг мавжудлигини инобатга олиб, фермер хўжалигини юритиш учун 31 гектар ер ажратиб беришди. Билдирилган ишончли оқлаш учун барча имкониятларини ишга солиб, меҳнатда шўнғиб кетдик.

Эрта баҳорда 5 гектар ерга полиз, қолган 26 гектарга чигит эдик. Ҳамжиҳатликда гап кўп экан. Оиламиз аъзоларининг бир тану бир жон бўлиб қилган меҳнати бесамар кетмади. Экин-тикин ишларини эрта бошлаганимиз сабабли гузалар барвақт ҳосилга кирди.

Атиги 13 кунда зиммамиздаги режани ошиғи билан адо этдик. Биринчи теримдаёқ, юзимиз ёруғ бўлганидан хурсанд бўлдик. Қолган пахтани чамалаб қўриб, яна 50-60 фоизлик улишимиз бўлишига шубҳа йўқ. Полиздан ҳам режани 150 фоизга уддалаб,

ортиқчасини тўй-марака қилётган ҳамқишлоқларга тарқатамиз.

Хисоб-китоб қилиб қўриб, бу йилги даромадимиз 32-35 миллионга яқин бўлишини чамалаб турибмиз. Энди пулларни жой-жойига ишлатишни мулжаллапмиз. Энг аввал битта «Алтай» тракторин олмасак, ерни ҳайдаш учун бировларга ялиниб ўтиришимизга тўғри келади.

Утган йили «Ниқуқ» газетасига обуна бўлгандик. Унда чоп этилаётган қизиқарли мақолалар билан бир қаторда фермерлар фаолияти ҳамда уларнинг ҳуқуқий қўллаб-қувватланишига доир қонун ҳужжатларининг шарҳлаб борилиши бизга жуда қўл келмоқда. Ўз ҳақ-ҳуққимизни талаб қилиб олишда бизга қўмақдош бўлган ушбу нашрга 2006 йил учун ҳам биринчилар қаторида обуна бўлдик.

Раҳим САИДОВ,
Нарпай туманидаги «Октош-Улмас» фермер хўжалиги раҳбари

Қорхона очмоқчи эдим...

Айтингчи, хусусий қорхона тузиш учун нимага амал қилишим зарур? Хусусий қорхонани кейинчалик бошқа шахсга ўтказиш ҳам мумкинми?

А. ШОКИРОВ,
Қашқадарё вилояти

Ўзбекистон Республикасининг «Хусусий қорхона тўғрисида»ги Қонунига мувофиқ мулкдор ягона жисмоний шахс томонидан тузилган ва бошқариладиган тижоратчи ташкилот хусусий қорхона деб эътироф этилади. Хусусий қорхона тадбиркорлик субъектларининг ташкилий-ҳуқуқий шаклидир.

Хусусий қорхона ўз мулкда алоҳида мол-мулкка эга бўлади, ўз номидан мулкий ва шахсий номулкий ҳуқуқларга эга бўлиши ҳамда уларни амалга ошириши, мажбуриятларни бажариши, судда даъвогар ва жавобгар бўлиши мумкин.

Қонуннинг 8-моддасида хусусий қорхона тузиш тартиби белгиланган. Унга қўра, хусусий қорхона мулкдор томонидан тузилади, мулкдор унга тегишли мол-мулк беради ва унинг уставини тасдиқлайди. Хусусий қорхона, агар унинг уставда бошқача қонда белгиланган бўлмаса, номуайян мuddатга тузилади. Шунингдек, хусусий қорхона қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда бошқа юридик шахсларнинг муассиси бўлишга ёки уларнинг қолдиришга ўзгача тарзда иштирок этишга, ваколатхоналар очишга ва филиаллар тузишга ҳақли.

Саволингизда сиз хусусий қорхонани бошқа шахсга ўтказиш мумкинлиги ҳақида ҳам сўрабсиз. Мазкур қонуннинг 27-моддасида хусусий қорхона мулкдори, хусусий қорхонани мол-мулк мажмуаси сифатида сотишга, ҳада қилишга, васият қилиб қолдиришга ёки уни ўзгача усулда бошқа шахсга ўтказишга ҳақли эканлиги кўрсатилган.

Худойберди НОҲҚОБИЛОВ,
Республика Бош прокуратураси бошқарма прокурори

ENTIYOT BO'LING, FIRIBGAR!

«БИТТА ГАПИРАДИГАН» ОДАМ

Шахобиддинни Кувада танимаган, билмаган одам кам. Мевафуруш савдогар. Россияга «юк уради». Боғма-боғ юриб оғзаки битимлар тузади. Лафзиди тудари. Шундай кўпни кўрган, юлдузани бенарвон урадиган тадбиркор ҳам чув тушди. Хамқишлоқлари қаршисида юзи шувут бўлди...

2004 йил ёзида Шахобиддиннинг қишлоқдаги хоалиси мева қабул қилувчи омиборга айланди. Тошкентлик, илгари ҳам бирга иш қилиб синашга бўлиб қолган Мирҳосил Россияга олхўри жўнатишни таклиф қилди. Хамшаҳари бўлиш шериги билан боғлам-боғлам пуллари ўртага ташлади. Шахобиддин шерикчиликка кўйиб, уларга укаси Расулжонни қўшиб берди. Учовлон қишлоқдаги, кўшни қишлоқлардаги боғларни, томоркаларни кезиб, боғбонлар билан бай бошлашга киришишди. Тағлариди оқ «Матиз», кўллариди телефон, салобатларидан от ҳурқиди. Кейинчалик номи улуг, супраси қуруқлиги маълум бўлган мевафурушлар ўша кезде илтимос эмас, буйруқ оҳангиди гапиришди. Савлатларига учган деҳқонлар Шахобиддиннинг хоалисига яшиқларга солинган беш юз кило, бир тонна, икки тонна олхўрини келтириб, тарозидида тортиб топшираверишди. Иш пишгач, Мирҳосил пулини бир ҳафтадан кейин олмасизлар деб орқага ташлаганида, баъзи бетгачпарлар «бўлмайди, ҳозир тўлайсиз» дейишди.

— Айтдим-у, шериклар бир рейс юкни олқетишган, узоғи билан бир ҳафтада қайтишди...

— Бошида нақдма-нақд гаплашганми?

— Бўпти, қайтариб олқетаверинглр!

Меванинг нозик тарафлари бор. Пишиб ўтиб кетса, Россияга етиб бормайди, гўрроқлиғида узилди. Маҳаллий бозорда гўр мевани улғурғи сотиш амримаҳол. Килолаб сотилгани барака қилмайди. Шунинг учун боғбон нархи, шартларини талашиб-тортишса-да, охири харидорнинг айтганига кўнишга мажбур бўлади.

Боғбон психологиясининг ана шундай нозик қирраларини яхши билган Мирҳосил олхўрини насияга олиб, «КамАЗ» машиналарига жойлайверди.

— Узум ҳам олмасизларми? — деб келган ижара боғ эгасининг ҳам раъйини қайтармади.

— Бориб кўрайлик-чи, пичоққа илингудек бўлса, борини тердириб оламиз!

Мирҳосил қувалик шериги Расулжон билан тоқзорни айланиб кўришди.

— Эртага сахарда машина билан теримчиларни олиб келаман. Кечки пайт яшиқларни ташлаб кетишди. Нархини келишиб оламиз!

— Ҳозир гаплашиб олаверайлик.

— Майли, бироз ўтиб берасизми, юз сўм арзонроқ қилсангиз оламиз.

— Бўпти, келишдик!

— Аммо пулни бир ҳафтадан кейин олмасиз!

— Э, йўқ, насияга бир бериб қўйганмиз.

— Мен ўғил боламан, битта гапираман. Бир ҳафтадан кечикса, отимни бошқа кўяман. Тагин ўзингиз биласиз. Бўпти, кетдик...

Хосилнинг вақти ўтапти, уздириб бериб юбормаса, бозори ўлади.

— Бўпти, тердираверинг!

Мирҳосил эртаси кўни теримчиларни олиб келиб узумни уздириб, яшиқларга жойлашга киришди. Тарозидида тортиб олди.

— Тоқзор идорага тегишли. Шартнома тузасак...

— Нима, ишонмаяпсизми менга?

— Ишонаман, лекин шартнома бўлса аянам ишончлироқ...

— Идорам бўлмаса, муҳрим бўлмаса, қанақа шартнома тузаман? Бўлди, узумини тўжиб, яшиқларни бўшатиниш!

— Тўхтанг, шартномага кўнмасангиз, тилхат беринг...

— Бўпти...

«Мен, Мирҳосил Ҳошимов, 2004 йил 30 июл кўни Т.Шодиева номли совхоздаги «Водий ҳуқуқ маркази» ижарага олган тоқзордан ҳар бири 11 килограммдан соф ваъзиди 78 яшиқда жами 858 килограмм кишимш узумини насияга, пулини бир ҳафтадан кейин тўлаш шарти билан тердириб олдим. Жами 528.000 сўм қарзини 2004 йил 6 августда қайтармадан. Орта сурилган ҳар бир кун учун умумий сумманинг 10 фоизи миқдориди жарима ҳисобланади».

Мирҳосил шариклари билан юкни олиб кетди-у, қайтиб қорасини кўрсатмади. Шахобиддин хамқишлоқларининг 2.500.000 сўм, «Водий ҳуқуқ маркази»нинг 528.000 сўм қарзини сўраб, Тошкент шаҳри Юнусовод туманидаги уйига икки-уч марта бориб қуруқ қайтади. Мирҳосилнинг хотини пулини сўраб боғланганга «эрим Россияга кетган» деб жавоб беравериб қарчади. Шундан сўнг улар уйини сотиб, исзис йўқолишди. Насияга мева бериб, қарзини ундиролмай юрганлар орадан бир йил ўтиб, Тошкент вилояти Қибрай кўрғони Оққовоқта кўчасидан дарагини топшиди. Янги қурилган ҳашаматли ҳовлини кўриб, иштаҳаси очилганларни Мирҳосил дарров шаштидан туширди.

— Мениям алдаб кетишди. Қарзга ботириб қўйишди. Квартиранимни сотиб, мана шу бир танишининг уйида ижарада турибман.

— Эскироқ бўлсам, «Жигули» олибсиз, қуллук бўлсин. Шу машинани сотиб қарзиниғани тўлаб қўяверинг-да!

— Машинаям бировники. Ижарага ишлатиб турибман!

Пихини ёрган фирибгар уйни ҳам, машинани ҳам бировларнинг номига хатлаб қўйганга ўхшайди.

— Сиздан қарзим йўқ шекилли?

Агар тилхат бўлмаганида насияга узум харид қилганини тан олмаслиғи аниқ эди.

— Ҳозир кўрайлик-чи...

Фирибгар ёндағитарқасини арақлади.

— Ха, мана «узум, 528.000», рўйхатда бор экансиз. Шуларнинг ҳаммаси қарзларим. Чизик тортилганларини тўлаганман. Мени алдаб кетган одам Россияда, бир ой ичиди бориб топиб, пуллариғизни оламан. Сабр қилиб турасиз яна.

— Аниқми? Тагин уйни сотиб, йўқолиб қолмайсизми?

— Келиб овора бўлманг, ўзим олиб бораман...

Орадан бир ярим ой ўтди. Мирҳосил отини Фирибгар қўйиб олган бевурдининг дарағи бўлмади. Уйига яна излаб боришди. «Фозиларини кўверинг, ўша пулимизни қайтарсангиз ҳам майли», — дейишди. У эса «Шу бир ой ичиди аллаб бераман» деб тагин аравага қуруқ олиб қочди. Айтган муддатига бир кун қолганида телефон қилди. «Уч кундан кейин, душанба кўни кечки пайт уйингизга кириб бораман», — деб кўнгилни тўқ қилиб қўйди. Уч куннинг тагин унтаси кўз очиб-юмгучча ўтиб кетди. У яна сафарда. Энди водийда қорасини кўрсатмайди. Бу гал Сирдарё, Жиззах томонларда соддаларни «овлаб» юрибди.

Дониёр ХАЛИЛОВ,

«Huquq» муҳбири

JINOYAT VA JAZO

— Даврон, илтимос, тез уйимга бориб, боламдан хабар ол. Даврон Иринанинг телефонда йиғламсираб айтган гапини эшитиб, шошиб қолди.

— Тинчликми? Нима бўлди?

— Мени ўғирлаб кетишди...

Ирина гапини тўғатмасдан туриб, унинг қўл телефонидан эрқак кишининг овози эшитилди:

— Алло, агарда сизга шу қизнинг ҳаёти азиз бўлса менга ўн минг доллар беришингиз керак! Акс ҳолда... Бир соатдан кейин яна кўнгирик қиламан...

Ирина бунга ўхшаш воқеаларни хориж фильмларидан кўриб юрар эди-ку, аммо бир кун келиб ўзининг бошига шундай кун тушишини хаёлига ҳам келтирмаганди. Бировга айтса ишонмаслиғи мумкин. Начо-ра, пешонасида бор экан. Бўлмаса, кеч қирган пайтда миясига суратларни чоп эттириш келариди. Ахир эртага ҳам кун бор эди-ку!

Уйли бўлганлиги учун Мўқимий кўчасидаги «Фото-салон-газўйтуш»-ган Ирина «кел, шу ерда суратларимни чоп эттира қолай» деди-да, ичкарига кирди. У ердигилар озроқ кўтиб туришини айтишган, ташқарига чиқиб, машинасига ўтирди. Орадан ҳеч қанча вақт ўтмай, тўсатдан «Нексия»нинг орқа эшиғи очилиб машинага кимдир ўтирди. Бушунчалик тез содир бўлдики, Ирина даст-аввал нима бўлаётганини тушунолмай қолди. Энди орқага ўгириламан деганида, бўйнига пичоқ, биқинига эса қаттиқ нарсаси ботганини сездию даҳшатдан қотиб қолди.

— Овоз чиқарсанг, ўласан. Жимгина айтганимни қил. Ҳозир машинани ўнг томонга ҳайда.

Иринанинг буйруқга бўсунишдан бошқа чораси қолмаган эди. У тит-

— Уни қанақа қилиб топамиз?

— Ҳозир телефон қиламан.

Ирина Давроннинг қўл телефонида кўнгирик қилиб, уни ўғирлаб кетишганини, ёрдам бермаса бўлмаслиғини айтиб, йиғлай бошлаганида, номаълум кимсандан қўл телефонини тортиб олиб, ўн минг доллар олиб келиши кераклигини таъкидлади. У телефонни ўчириб,

рожаат қилди. Қолган ишларни эса уларнинг ва ИИБ ходимларининг кўрсатмаларига асосан бажарди.

Даврон белгиланган метро бекатига тезкор ходимлар билан келгандан кейин, озроқ вақт ўтиб, яна кўнгирик бўлди.

— Қаердасиз?

— Метронинг ёнидаман.

«Химов» метро бекатини биласизми? Уша ерда учрашамиз...

Даврон биринчи кўнгирик бўлган захоти Республика Миллий хавфсизлик хизмати ходимларига му-

ГАРОВАДАГИ ОЛТИ СОАТ

раётган қўллари билан машинани ўт олдириб, рулни «Халқлар дўстлиги» кўчасига бурди. Аммо қаттиқ кўрқанлигидан машинани яхши бошқара олмай, ўзини йўқотиб қўйди.

— Шу ерда тўхта.

Машинани тўхтатган Ирина биқинига тирилиб турган нарсаси тўппонча эканлигини кўрдию ҳўшидан кетай деди. Жон ҳолатда: — Мени ўлдирманг, илтимос, ёш болам бор, — дея йиғлаганча ялғинишга тушди.

— Овозингни чиқармай ўтир дедим-ку сенга! Қўрқма, ўлдирмайман.

Ҳалиги кимса шундай дея пичоқни унинг бўйнидан олди, аммо тўппонча ушлаган қўлини қимирлатмай, гагида давом этди:

— Менга сени ўғирлашни «заказ» қилишган. Сени сотиб оладиган таниш ё қариндошларинг бўлса айт. Пулини тўлаб қўтқариб олсин.

— Бу нима деганингиз? Ахир бировга ёмонлик қилмаган бўлсам. Душманларинг ҳам йўқ. Ким «заказ» қилади? А? Илтимос, айтинг.

— Менга қара. «Заказ»чиларнинг қўлида анчагина қизларнинг суратлари бор. Улар шуларга қараб бўюртма беришди. Аммо ким эканлигини айт олмайман. Бўлди, гапини қўйайтирмай машинани ҳайда.

«Нексия» ўрнидан кўзгалди. Озроқ юришган, номаълум кимса машинани тўхтатиб, ўриндиқдан тушиб, ён томонга ўтиришни буюрди. Рулга ўзи ўтириб, ҳайдаб кетди. Йўлда яна Иринадан уни ким сотиб олиши мумкинлигини сўради. Аёлнинг боши қотиб қолди. Шу пайтда биров эсига келадими? Тўсатдан унинг ёдига Даврон тушди.

— Ха, ха, унақа одам бор. Даврон деган. Ўша ёрдам бериши мумкин, — Ирина шоша-пиша гапира бошлади.

Иринани машинадан туширди-да, юкхонага кириб ётишни буюрди. Бечора аёл дағ-дағ титраганча, буйруқни бажарди. Машина яна йўлга тушди.

Бир пайт тўхташди. Юкхона очилди. Ирина даставвал қаерга келишганини тушуна олмади. Қандайдир цехга ўхшашган жой экан. Ичкарига киришганча, ҳалиги одам Иринанинг қўл-оёғини боғламоқчи бўлди. Аммо аёл жим ўтиришга ваъда бериб, илтимос қилган, рози бўлди. Беш-ўн дақиқадан кейин Иринанинг қўл телефонини сўраб олиб, Давронга кўнгирик қилди.

— Хўш, пулни топдингизми? Қанақа? Яримини? Яхши. Қолганича? Бир соат етдимиз? Бўпти. Аммо билиб қўйинг, пулни топмасангиз ёки милицияга хабар қилсангиз, Ирани бошқа кўрмайсиз. Уни ўлдирман.

У гаплашиб бўлган, индамай эшикни қулфлаб чиқиб кетди. Қоп-қоронғи цехга чўккан жимликни фақатгина ўпкаси тўлган аёлнинг ҳиқ-ҳиқ бузарди, холос.

Бир маҳал эшик яна очилиб, номаълум кимса кириб келди. У қўлидаги «хот-дог» билан минерал сувни аёлга узатиб, еб олишни таклиф қилди. Ирина бош тортиди. Шундай пайтда овқат ўтармиди?

Соат тахминан тўнги 11 дан ўтганди, аммо кимса яна Давронга кўнгирик қилди:

— Хўш, нима гап? Қолганини ҳам топдингизми?

— Пул тайёр. Қаерда учрашамиз?

— «Уриқзор» бозорида.

— У ерга қандай боришни билмайман-да.

— Ҳозир қаердасиз?

— «Ватан» кинотеатрининг ёнидаман.

— Яхши. Ундай бўлса «Собир Ра-

Бахром Ҳўжахоновнинг терговда айтишича, ўтган йили тадбиркорлик қилиш мақсадига банкдан анча миқдорда кредитга пул олади. Пойтахтдаги мактаблардан биридан каттагина хонани ижарага олиб, мебел ясайдиган цех очади. Аммо, иши юришмай, тезда инкирозга учрайди. Олган кредитини қандай қилиб тўлашни билмай, боши қотиб юрганда, миясига одам ўғирлаб, пул эвазига қайтариш фикри келади. Шундай ҳаёллар билан юрганида Ирина унга рўпара келиб қолади...

Агарда Бахром «етти ўлчаб, бир кес» дейилган мақолага риоя қилиб, олган пуллари аниқ режа билан ишлатганида, бир аёлни бир неча соат давомидида қўрқитиб, адоий таом қилмасди. Қолаверса, ўзи ҳам бу қўйга тушмас эди.

Мирза ҚАҲҚОРОВ,
Чилонзор туман
прокурорининг ўринбосари

Барқарор Вазият

Бир неча кун аввал Россиянинг айрим оммавий ахборот воситаларида Самара вилоятининг Толятти шаҳрида жойлашган 16-манзил колониясида тартибсизликлар рўй бераётгани ҳақида хабар тарқатилганди. Унга кўра, колонияда жазо ўтаётган айрим маҳбуслар муассаса ходимлари уларга нисбатан қўллаётган зўравонликларга қарши норозилик билдириб, очлик эълон қилишган. Бирок, Самара вилояти бўйича жазони ижро этиш муассасалари раҳбарияти бу ҳолатни инкор этиб, барчаси уйдирма эканлигини маълум қилди. ЖИЭМ маъмуриятининг айтишича, Толяттидаги колонияда ҳеч қандай тартибсизлик кузатилмаган ва вазият ҳар доимгидек назорат остида.

Унутилган солиқлар

Украина ички ишлар вазирлиги мамлакатнинг собиқ президенти Леонид Кучма томонидан жорий этилган «Украина» хайрия жамғармаси фаолияти бўйича жиноят иши очилганини маълум қилди. Мазкур жиноят иши вазирлик ходимлари томонидан жамғармада ўтказилган текшириш якуни бўйича қўзғатилган. Текширувчиларнинг ҳисоботида кўра, жамғармага асос солинаётган вақтда 20 миллион гривен (4 миллион АҚШ доллари) миқдоридаги солиқлар тўланмаган. Украина ташқи ишлар вазири Юрий Луценконинг айтишича, Кучма ташкил этган

жамғарманинг ҳисоб-рақамига мамлакатдаги деярли барча бадавлат оилалардан хайрия маблағлари ўтказилган, солиқлар эса ҳар доимгидек эсдан чиқарилган. «Уйлайманки, — дейди вазир, — демократия устунлари асосланган давлатда жиноятга жазо муқаррарлиги таъминланади».

Босқинчилик мақсади

Якшанбадан душанбага ўтар кечаси Москвадаги Енисейская кўчасида жойлашган автомат ўйинлар шахобчасида босқинчилик содир этилди. Ҳуқуқ-тартибот органлари вакилининг хабар беришича, тунги соат иккиларда қуролланган икки шахс залга кириб, ишчиларни қурол билан қўрқитиб, 100 минг рубл миқдоридаги пулни олиб кетишган. Россия пойтахтида сўнгги икки ҳафта ичида бир неча марта автомат ўйинлар шахобчасига ҳужум қилинган.

Тартиббузарлар кечирилмайд

Тулуза шаҳрида бир куннинг ўзида ҳуқуқбузарлар 10 та машинани ёқиб юбориб, маҳаллий мактаб биносига ҳам жиддий зарар етказишган. Ҳуқуқ-тартибот органлари маъмурияти тез кунларда вазият изга тутишини маълум қилмоқда. Франция Вазирлар Маҳкамасининг навбатдан ташқари йиғилишида мамлакатда 9 ноябрдан 12 кунга жорий этилган даврда вазият узайтирилишига келишиб олинди. Ҳукуматнинг мазкур қарори бўйича маҳаллий органлар комендантлик соатини жорий этишга ва шубҳали шахсларнинг уйда суднинг санкциясиз тинтув ўтказишга ҳақлидир. Мамлакат ички ишлар вазири тартиббузар муҳожирилardan Франция қонунларида буйсунганини талаб этди. Унинг гапига қараганда, қонунларга буйсунмаганлар мамлакатдан чиқариб юборилади.

Хавфсизликка хавф

Киевда Украина хавфсизлик хизмати полковниги Валентин Крижановскийга суиқасд уюштирилди. Ўтган ҳафта шанба кунги ўтказилган матбуот анжуманида Крижановский Украина хавфсизлик хизмати раҳбари Игор Дрижчанокни контрабанда, товламачилик ва ёлланма қотилликларни уюштирганликда айблаган эди. Суиқасд матбуот анжуманидан бир неча соат кейин содир этилган. Хабарларда айтилишича, Крижановский уйига қайтаётган пайти номаълум киши унга қарата тўрт марта ўқ узган. Махсус хизматда чиниққан полковник ўзини йўқотиб қўймай, бунга жавобан шахсий қуролидан фойдаланган. Жиноятчи қочиб қолган. Воқеа жойига етиб келган ҳуқуқни муҳофаза қилувчи орган ходимлари «Макаров» маркали тўппонча ҳамда қўлбола ниқоб топишган. Айни дамда тергов ишлари давом этмоқда.

Сиёсат қораланди

инсонпарварлик ҳаракатлари ташкилотчиси Жимми Картер мамлакатнинг амалдаги президенти Жорж Буш юритаётган сиёсат Америка қадриятларига зидлигини таъкидлади. Картернинг айтишича, сўнгги беш йил ичида мамлакат сиёсатида кескин салбий ўзгаришлар рўй берган. Жумладан, АҚШ қадриятлари сирасига босқинчилик уруши эмас, тинчлик қиришини айтиб ўтган Картер Оқ уй раҳбарияти инсон ҳуқуқлари бўйича Женева конвенциясига очик-ойдин амал қилмаётганини таъкидлади. Нобел мукофоти соҳибдори бўлган Картер «Бизнинг қадриятларимиз» китобида ҳам айнан шу мавзунини тилга олган.

Муҳолифат намойиши

Озарбойжонда ўтказилган парламент сайловлари натижасини ноқонуний деб топиш бўйича норозилик намойишлари давом этаётган. Намойишга чиққан ҳукуматга муҳолиф партиялар вакиллари сайловда қонунбузарликка йўл қўйилганини таъкидлашмоқда. Уларнинг фикрича, марказий сайлов комиссияси овозларни ҳисоблашда қўпол хатоларга йўл қўйган, шунингдек муҳолифатдаги партияларнинг сайловолди тарғибот ишларига тўсқинлик қилинган. Оммавий ахборот воситаларида тарқатилган хабарларга кўра, Бокуда бўлиб ўтган норозилик намойишида 12 минг киши қатнашган. Муҳолифатдаги «Мусовот» партияси раиси Исо Қамбар мамлакат президенти Илҳом Алиевни музокараларга чакирди. «Акс ҳолда, — дейди сиёсатчи, — норозилик намойишлари бутун Озарбойжонни қамраб олиши муқаррар».

Эслабй ўтатиш, мамлакатда ўтказилган парламент сайловларида ҳозирда ҳукмрон «Янги Озарбойжон» партияси катта фарқ билан ғалаба қозongan эди.

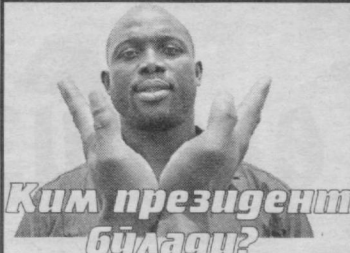
Пухта ўйланган террор

масига кўра, у, эри ва икки нафар террорчи ўзларини портлатиб юбориши керак эди. Эр-хотин Уммондаги «Radisson SAS» меҳмонхонасини портлатиш белгиланган. Бирок, Сожида ар-Ришави белига боғланган портлатиш содир бўлиб кетган, эри эса меҳмонхонанинг бир қисmini вайронага айлантирган. Шунингдек, яна икки нафар террорчи «Grand Hyatt» ва «Days Inn» меҳмонхоналарида ўзларини портлатиб юборганлар. Террористик ҳаракатлар оқибатида 57 киши ҳалок бўлган, 100 дан ортиқ киши жароҳатланган. Иордания бош вазирининг ўринбосари Марван ал-Мушаррининг маълум қилишича, ҳибсга олинган аёл «ал-Қоид» террористик ташкилотининг Ироқдаги гуруҳи раҳбари Абу Мусаб аз-Зарқавийнинг ёрдамчиси Муборак ар-Ришавийнинг сингисидир. Ар-Ришавийнинг ўзи эса Фаллужада ўлдирилган.

Сайлов натижаси эълон қилинди

Афғонистонда жорий йилнинг 12 сентяб-рида ўтказилган парламент сайловлари натижаси расман эълон қилинди. Парламентдаги кучлар нисбати ҳали номаълумлигича қолмоқда, чунки сайловда партиялар эмас, балки мустақил номзодлар кўрсатишган. Хабарларга кўра, мамлакат парламентига «Толибон» ҳаракатининг ҳукмронлиги вақтида юқори лавозимларни эгаллаган айрим шахслар, шунингдек коммунист-тик тузум давридаги сиёсатчилар ҳам сайланган. Хусусан, коммунист-тик ҳукумат таркибида ички ишлар вазири лавозимини эгаллаган Сайид Муҳаммад Гулабзодий депутатлик мандатига эга бўлган. Толиблар орасида эса вилоят ҳокими, дала қўмондонларидан бири ва толибон ҳукуматининг хавфсизлик хизматида юқори лавозимда ишлаган шахслар парламент аъзолари бўлишди. Афғонистоннинг собиқ президенти Бурхониддин Раббоний ҳам парламентда ўз ўрнига эга бўлди. Раббоний амалдаги президент Ҳамид Карзайнинг тарафдорларидан бўлиб, маълумотларга қараганда, парламент спикери лавозимини эгаллаши мумкин.

Ким президент бўлади?

Либерияда рўй берган 14 йиллик ғуқаролар урушидан сўнг илк бор президентлик сайлови ўтказилди. Сайловнинг биринчи турда 22 та номзод қатнашганди. Сўнгги босқичга эса фақатгина икки номзод етиб келган. Собиқ футболчи Жорж Веа ва Эллен Жонсон-Серлиф мамлакат раҳбари курсиси учун кураш олиб бордилар. Президентлик сайловида бир неча минг нафар халқаро кузатувчи қатнашди. Хавфсизлик эса мамлакатдаги 15 минг нафар БМТ тинчликлар-вар кучлари ҳамда 4 минг кишилик маҳаллий полициячилар томонидан таъминланди. Тез орада сайлов натижаси эълон қилинади. Таъкидлаш керакки, агар сайловда Жонсон-Серлиф хоним ғолиб чиқса, у Либериядаги биринчи президент аёл бўлади.

ЖСТ сафи ортади

Саудия Арабистони-нинг Жаҳон савдо ташкилотига аъзо бўлиш ҳаракатини ташкилот маъмурияти қўллаб-қувватлади. Аъзо бўлиш учун 12 йил мобайнида давом этган музокаралар якунига етди. Жаҳондаги энг катта нефт экспортчилари-дан бўлиши Саудия яқин бир ой ичида ЖСТнинг 149-аъзоси сифатида расман эълон қилинади. Мазкур ташкилотга аъзо бўлган, мамлакат иқтисодиёти-нинг қатор тармоқлари-да кескин ўзгаришлар рўй бериши аниқ. Чунки эндиликда мамлакат ЖСТнинг барча имкони-ятларидан фойдалана-ди.

Безориликми, норозилик?

Францияда рўй бераётган тартибсизликлар Европанинг бошқа давлатларига ҳам тарқалмоқда. Голландиянинг Роттердам шаҳрида шанбадан якшанбага ўтар кечаси ўспиринлар тўртта машинани ёқиб юборишган. Белгияда эса тартибсизликлар бир ҳафта олдин бошланган, бу ерда ёндирилган машиналар сони 29 тага етди. Италиянинг Болоня шаҳрида эса Париждаги «хамфилар»ни қўллаб-қувватлаш мақсадида турли шиорлар билан намойишлар ўтказилмоқда. Мазкур давлатлар ҳуқуқ-тартибот органлари вакиллари ушбу вазиятга чек қўйиш мақсади-да тартиббузарларга нисбатан қатъийроқ чора қўришга қарор қилдилар.

Интернет хабарлари асосида Дилмурод ЭШМУРОДОВ тайёрлади.

TO'YXAT O'RNIDA

Прокуратура фахрийси Венера Лукмонова 75 ёши қаршиламда. У ҳаётининг 42 йилини прокуратура фаолиятига бағишлади.

Берилган умрни қандай ўтказиш инсоннинг ўзига боғлиқ. Венера опа нимагаки эришган бўлса, ўз меҳнати орқали эришди. Наманган вилояти Косонсой тумани прокуратурасида терговчи, шаҳар ва вилоят прокурорларининг ёрдамчиси, Андижон вилоят прокуратурасида бўлим бошлиғи, Тошкент шаҳар прокуратурасида тергов бўлими прокурори, катта прокурори, шаҳар прокурори ёрдамчиси, Республика Бош прокуратурасида бошқарма прокурори, катта ёрдамчиси, кадрлар бошқармаси бошлиғининг ўринбосари лаво-

зимларида хизмат қилди.

Меҳнат фаолияти давомида фидойилиги, изланувчанлиги, меҳнатсеварлиги ва хизмат бурчи садоқат билан ҳурмат қозонди. Унинг бу фазилатларини бугун издошлари — шогирдлари давом эттирмоқда.

Бой билим ва тажриба эгаси Венера Лукмонованинг меҳнати ҳукуматимиз ва Республика Бош прокуратураси раҳбарияти томонидан юксак баҳолалиб, бир неча маротаба фахрий ёрлик ҳамда «Прокуратуранинг фахрий ходими» кўкрак нишони билан тақдирланган.

Хурматли Венера Лукмонова, муборак ёшингиз кутлуг бўлсин! Оила аъзоларингиз ва дўстларингиз бахтига соғ-омон бўлинг!

Республика Бош прокуратураси жамоаси ва Фахрийларни ижтимоий қўллаб-қувватлаш жамоатчилиги маркази

KINO OLAMI

Президентга маъқул бўлди

Режиссёр Брено Силвейра суратга олган «Сан-Францисконинг икки фарзанди» фильми Оскар мукофотига номзодлардан бири сифатида эътироф этилмоқда. Ушбу фильм Зеэе ва Луисо ди Камарго исмли ака-ука мушакчиларнинг ўз истеъдодлари туфайли катта шухрат қозонганлиги ҳақидадир. Фильм бўлиб ўтган ҳаётий воқеа тафсилотларини баён этгани

боис, қўллаб томошабинлар уни тезроқ кўришга ошқоқан. Унинг ноқонуний кўчирилган нусхалари қора бозорни тўлдириб юборган. Бразилияда эса бу фильм жуда севиб томоша қилинади. Мамлакат президенти Луис Инасио Лула да Силва ҳам Москвага кетаётган самолётда ушбу фильми томоша қилган. Фильм унда катта таассурот қолдирган. Қарангки, прези-

дент ўшанда DVD дискка ноқонуний кўчирилган нусхани томоша қилган экан. Бу ҳолат расман тан олинди. Лула да Силва бу ҳолатдан жуда хижолатда эканлигини билдириб, унга фильм ёзилган дискни олиб келган ёрдамчиси жазоланишини билдирди. Таъкидлаш кераки, фильм қаҳрамонлари ва Бразилия президенти ҳаётда жуда қалин дўстларидир.

HAJVIYA

Алло! Чиннигул, ўзингмисан, дунгонажон?... Раҳмат, раҳмат... Вой, сўрама, наҳд икки кун чироқ бўлмади бизларда... Тўри айтсан — зулмат! Билмадим, олдингилар шамчироқда қандай яшаган экан, юракларни тасвир қилган кетмаганга қара... Чироқ бўлмаса, қўлоқ-бурни кесилган, дунёбеҳабар бўлиб қоларкансан киши. Телевизор йўқ, радио йўқ... Бир ҳисобдан чироқ ўчиб-ўчиб тургани ҳам яхши экан... Нимага бўларди, билмаганимни биллиб оларкансан. Ўн беш йилдан бери эримнинг кимлигини билмасам-а! Бечоранинг менга айтганидан бир дунё гали бор экан, шу пайтгача юраги тасвир қилган кетмаганга ҳайронман.

«Шунча гапингиз бор экан, нега ҳанузгача менга айтмагандисиз?» десам, «Сериал кўришдан бўшамай-сиз-ку!» — дейди бечоранига. Бирим раҳим қилиб кетдик...

Эрдан гапирма, дейсанми? Яна нима бўлди?... Эринг сочингилди? Сочингни қаттиқ ювсанг керакда. Агар «Патин-прави» шампунида ювганингда сочинг шунақангиз бакуват булардики, эринг сочингдан тутиб ўйни ўн марта айлантириб судраса ҳам бир туки узилмасди. Сен шу шампунда ювиб кўр, айтганим бўлмаса, юзимга тўф де...

Майли, хафа бўлма. Шунақа эринг қўлини уриб синдирисанг-да! Нима, мен сенинг тарафингни олсам, сен эрингни ҳимоя қилсан. Бўпти, гапини қайтариб олдим, эрингнинг қўли синмасин... Нима дедтган эдим?... Ҳа, телевизорга термиллавериб вақт ўтганини билмай қоларкансан. Болалар ҳам

бирпасда катта бўлиб қолибди... Кўнгирик қилаётганим, «Эсмералда»нинг охири икки сериясини кўрдигини демокчи эдим. Чироғимиз ўчиб...

Зўр бўлдики? Қизиқ жойи ўтиб кетибди-да. Ана у, йиғлоқ ошқ — Адриан бирорта иш топдимми? Қийин бўлди-да шу йиғлоқ. Менинг ҳам эрим ҳалигача тайинли иш топгани йўқ. «Ипподром»га кунда бир бориб келади, натижа йўқ... Адрианга Бланканинг эри иш топиб бераман деган эди, топиб бердимми?... Фотима қаршилик қилайти? Вой, шуни кўрсам, қайсингилм эсимга тушаверади. За-

сан... Урадиган эринг қўлини гўшқубакка қўйиб...

Бўлди, бўлди, гапирмаганим бўлсин... Хосе Армандонинг ахволи қалай? Ҳалиям аросатда юрибдими? Боладан тонаяпти де. Қизиқ, улар ДНКни билишмайдими? Шарт-текширарди-кўярди. Энди Таня-

хонинг омади юришибди-да... Тўғри айтсан, бу қиз кўйдиримажон-қўлди. Мен ҳам шуни айтмоқчи эдим... Кеча эрим нима

Менинг ҳам қайнонам шунақа: бизнинг «дом»га келса нуқул «эшингилар бунча кичкина» деб нолийди...

Бир гапни эшитдингми?... Бўлма-са эшит: ўзини жиниликка солиб юрган Мелисисо бор-ку, ўша Хосе Армандонинг отаси эмиш. Кеча уйимизга қишлоқдан эримнинг уруғлари келганди, ўшалар айтди: «Вой, қишлоқдагилар бизлардан ўзиб кетган, эртага бўладиган гапни бугун эшитишди... Тўғриси, Эсмералдага тушунмадим, доктор Ласканога рўйхушлик бериб юрибди. Сен билмайсанми, асли кўнгли кимда ўзи?... Тўғри, сен қайдан ҳам билардинг, қишлоқда қариқдошинг бўлмаса. Эримнинг уруғларидан сўраб олганимга афсус чекиб ўтирибман... Бир минут, ошхонадан бир ниманинг ҳиди келаяпти. Мен ҳозир, сен гўшакни қўймай тур...

Эримга деб газга иккита туҳум қўйган эдим, суви қуриб, қорая бошлаган экан, олиб ахлат челакага ташладим. Эрим келса, «ой-нон еб қўя қолади-да. Барибир ўзиям қуруқ қайтади. Қуруқ қайтган эринг олди-га шашлик қўймайман-қў!» Нима дедтган эдим?... Ҳа, ана у ўзимизнинг «Қирқ тоғоранинг қирқ ногораси»даги узук топилдики?... Нима, давомини театр экранда кўраганимиз? Вой-бўй, театрларимиз ҳам кино кўрсатишга ўтиб кетибдими?... Тўғри, артистларнинг ҳам бола-чақаси бор... Ҳозир, эшитим тақиллапти, эрим келганга ўхшайди. Мен ҳозир, сен гўшакни қўймай тур...

Ҳа, эрим экан, бугун ҳам Адрианга ўшаб қуруқ қайтибди... Тўғри айтсан, ҳаёт кинога ўхшайди. Майли, сен ҳам эрингнинг овқатини бер, бирпасдан кейин яна кўнги-роқ қиламан...

Илҳом ЗОЙИР

KITOB JAVONINGIZGA

Мамлакатимиз ижтимоий-сиёсий ҳаётининг барча жабҳаларида, жумладан суд-ҳуқуқ тизимида ислохотлар жадал суратларда амалга оширилмоқда. Республикада мустақам қонунчилик базаси яратилиб, уларнинг мазмунини ва сифати халқаро стандартларга мослаштирилмоқда.

Бу ислохотлар суд экспертиза фаолиятини ҳам ўз ичига олади. Ҳозирги кунда суд экспертизасининг имкониятлари иш бўйича ҳақиқатни аниқлашда, инсон ҳуқуқлари ва жамият манфаатларини ҳимоя қилишда ҳамда одил судловни таъминлашда муҳим аҳамиятга эга.

Амалий қўлланма

Яқинда нашрдан чиққан «Иқтисодиёт соҳасидаги жиноятлар бўйича суд экспертизаларини тайинлаш ва ўтказиш» амалий қўлланмасида суд экспертизаси имкониятларидан ўз вақтида ва тўла фойдаланиш иқтисодиётта одил турли жиноятларни фош этишда ҳал қилувчи омиллардан бири эканлиги ёритилган.

Ҳадича Сулаймонова номидаги республика суд экспертиза маркази директори С.Отаҳужаев, Бош прокуратуранинг Қонунчиликни мустаҳкамлаш муаммолари ва прокурори-тергов ходимлари малакасини ошириш маркази катта ўқитувчиси О.Ҳолиқов ҳаммуаллифлигида ёзилган мазкур қўлланмада турли туркумдаги суд иқтисодий экспертизаларининг ҳозирги замон имкониятлари, уларни тайинлаш, ўтказиш хусусиятлари ёритилган. Суд иқтисодий экспертиза учун зарур бўлган материаллар, ашёвий далилларни тўғри ва тўлақонли тўплаш ҳамда эксперт ихтиёрига тақдим қилиш масалаларига алоҳида эътибор берилган.

Бу борада прокуратура, ички ишлар, миллий хавфсизлик хизмати ва суд идораларининг суд экспертиза муассасалари билан ўзаро ҳамкорлиги муҳим аҳамият касб этади.

Қўлланма мамлакатимиздаги суд-экспертиза муассасалари ҳамда тергов идораларининг экспертизаларини тайинлаш ва ўтказишда йўл қўйлаётган хато-камчиликларни инобатга олган ҳолда тайёрланди. Қўлланма прокуратура, ички ишлар, миллий хавфсизлик хизмати, суд идоралари ва суд экспертизалари муассасаларининг ходимлари учун мулжалланган.

Назиржон БАХТИЁР ўғли

TURFA OLAM

Давво қаноатлантирилди

Шотландия суди 40 ёшли Буюк-британия фуқароси Маргарет-Энн Рейнардга 1,2 млн. фунт-стерлинг миқдорда тоvon тўлиниши лозимлиги тўғрисида қарор чиқарди. Гап шундаки, Рейнард хоним 5 йил аввал хитой ресторанига кириб овқатланган. Шундан сўнг реактив артрит касаллигига дучор бўлади. Текширишларда хоним истеъмол қилган таомларнинг бирида мазкур касалликни кўзга тутиш салмонелла бактериялари мавжудлиги аниқланган. Авж олган хасталик натижада аёл ҳаракатланишга қийналиб қолади, натижада касбини ва бошқа режалаштирган ишларини ташлашга тўғри келади. Бундай вазиятга тушган Маргарет мазкур ҳолатга қонуний баҳо берилишини ва унга компенсация тўлинишини талаб этиб, Шотландия судига мурожаат этади. Суд юқорида таъкидланганидек, аёلнинг даъвосини қаноатлантирди.

Ўтганларнинг охираати обод бўлсин!

Тошкент вилоят прокуратураси жамоаси Янгийўл туман прокурорининг катта ёрдамчиси Н.Факир-роғва отаси

СОТОВОЛДИ отанинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изхор этади.

HUQUQ
yuridik gazeta

Ta'asischi:
O'zbekiston
Respublikasi
Bosh
prokuraturasi

Bosh muharrir:

Abdullolliq ABDURAZZOQOV

Tahrir hay'ati:

Bahrididdin VALIYEV, Pirimqul QODIROV, Jahongir SHAROFBOYEV
(Bosh muharrir o'rinbosari vazifasini bajaruvchi), Fozil MAMASHARIPOV
(mas'ul kotib vazifasini bajaruvchi), Lola SHOMURODOVA

Tahririyat manzili:

Toshkent shahri, Yahyo G'ulomov ko'chasi, 66-uy.

Telefon: 133-82-34, 133-64-72.

E-mail: Info@huquq.uz.

Faks: 133-64-85, 133-10-53.

Gazeta O'zbekiston Respublikasi matbuot va axborot agentligida 023-raqam bilan ro'yxatga olingan. Nashr ko'rsatkichi — 231, 232

Tahririyatga kelgan qo'lyozma va suratlar egalari qaytarilmaydi. Mualliflarning fikrlari tahririyat fikridan farqlanishi mumkin. Nashrimizdan ko'chirib bosilganida «HUQUQ»dan olinganligi ko'rsatilishi shart. Tjorat ahamiyatiga molik materiallar belgisi ostida chop etiladi.

Buyurtma G — 158. 10691 nusxada chop etiladi. Gazeta tahririyat kompyuter bazasida teriladi va sahifalandi. «HUQUQ» original maketi.

Navbatchi muharrir: J.SHARAFBOYEV

Musahhili: A.MUSTAFOYEV

Gazeta «Sharq» NIM bosmaxonasida ofset usulida chop etiladi. Korxona manzili: Toshkent shahar, Buyuk Turon ko'chasi, 41-uy.

Gazeta haftaning chorsanba kunlari chiqadi.

Sotuvda erkin narxda

Bosmaxonaga topshirish vaqti: 20.00. Topshirildi: 17.30. 1 2 3 4 5 7 8